

Tibetan Buddhist Resource Center

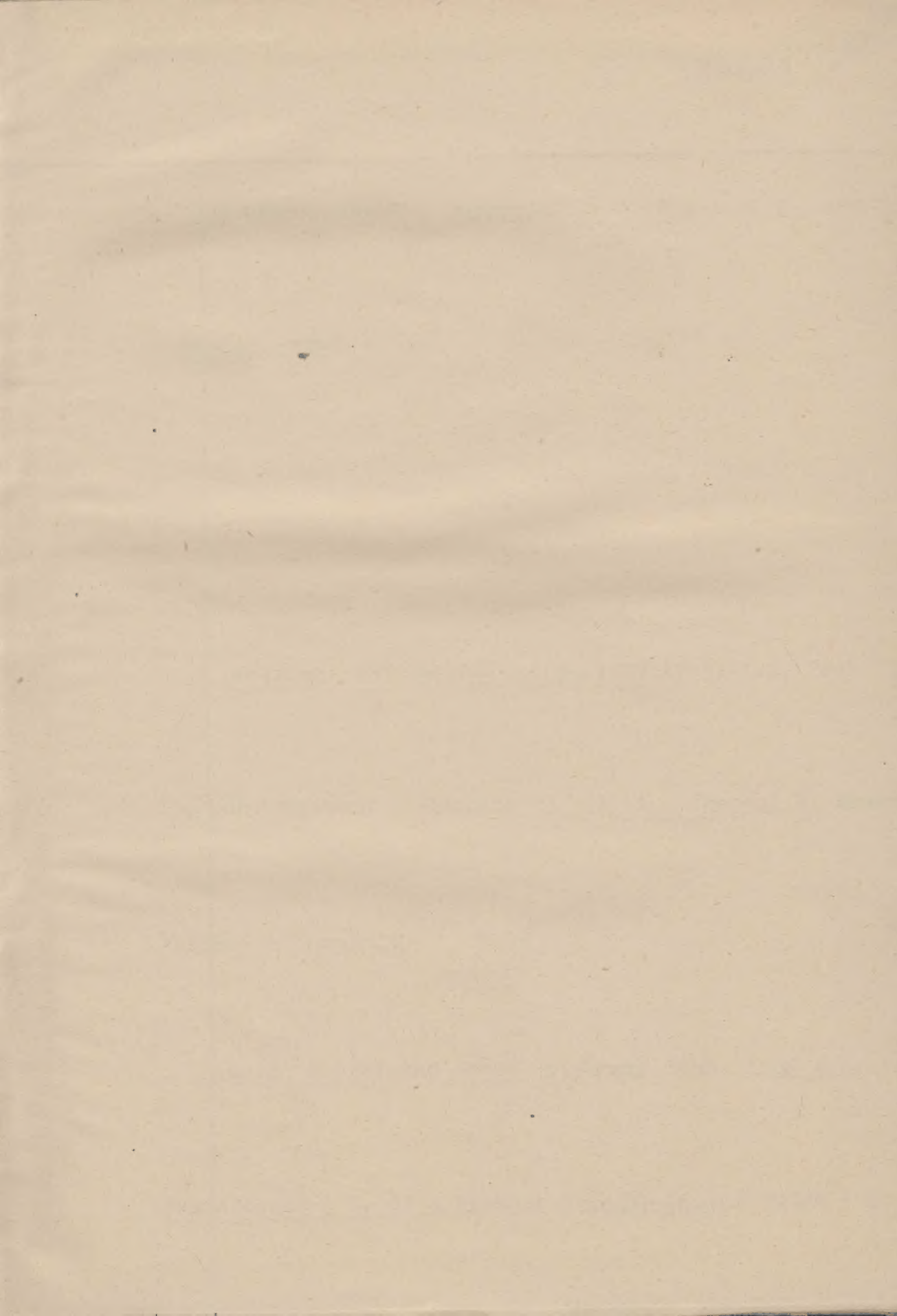
Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14782	ImageGroup:	I1KG23962
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྐད་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། skad gsum yongs su rdzogs pa'i tshig mdzod chen mo/
Author:	རག་ཏུ་བེར་ raghu vira
Descriptor:	some type set print and most of them are hand written notes
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[new delhi]
Publisher:	[dr. lokesh chandra]
Date:	[n.d.]
Volume:	100
Total Volumes:	139
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2016

VOL. 100

PROFOUND
TO
PROVINCE

a profligate man पारकुल (only L) a p. person

शिकु m L .

profound adj गभीर f(आ) RV, AV 5.11.3, Prab 4.

15, Sāh, गभीर MBh, etc (as judgement or thought)

thought) विविक्त W .

having a profound sense गभीरार्थ Subh ' of a p.

character ' (N. of a Brahman) गभीरशीलः (Buddh) L

' of p. mind ' (N. of a son of Manu Indra sāvarṇi)

गम्भीरबुद्धि m BhP 8.13.14 , गम्भीरचेतस् ~~RV~~ 8.8.2

p. meditation (as leading to Arhatship) सम्यक्संप्रणिधानम्

Divyāv p. religious meditation प्रणिधानम् Ragh, Kathās

Vedāntas very p. परमगहन W .

profoundness n गम्भीरता, गम्भीरत्वम् W .

profundity n निम्नता, निम्नत्वम् W .

profundity of character गाम्भीर्यम् R, etc .

profuse perspiration पीनः (with स्वेद) Susr .

progenitor प्रजनः BhP, प्रजनयितृ m TS, Br,

जनकः Hariv 982, R 6.3.45, Pāncat, etc, जननः

RV 2.40.1, जनयितृ m (Pān 6.4.53 , Kās) Mn 9, MBh, et

जनयिष्णु m MBh 9.2222 — जन्मकृत् m BhP 3.13.7 , 9.22

1 — जनितृ m (Pān 6.4.53) RV, VS, AV, ChUp, SvetUp,

Pāncat — जन्मद mfn Śak 7.18 (v.1.), जन्मन् n

Śak 7.18 — वप्त् m Dharmas — सम्भु m Pān 3.2.180, Kās

— श्राद्धदेवता W .

the condition of a defied progenitor पितृत्वम् MBh,

R a defied p. नलः W a family p. कुलपुरुषः W 'moon

p. ' (the sea) चन्द्रजनकः Gal the p. of a family

बीजपुरुषः MW ' p. of all creatures ' (N. of Brahma)

सर्वलोकपितामहः R the p. of a tribe बीजपुरुषः MW the p

of the Nishādas (said to have ~~xxx~~ sprung from the think

of Vena) निषादः MBh, Hariv ' p. of the world ' (N.

of Brahma) गोवृषितामहः R, BhP the real p. बीजिन् m Mn

9.51, etc Gaut the state of a deified p. पितृत्वम् MBh

R, etc .

deified progenitors अस्तमः L the deified p.

of mankind पूर्वजाः m pl W .

progeny n संतति f in 11th, etc, संततिक

(11c) Bull on 11n 3.15 , संतति — प्रसूति f in,

11th, etc, सूति f MarkP — सक. L — परम्परा

L — अणस n Haigh — कुटुम्बः, कुटुम्बम् L — रेतस

n TS, SBr .

bestowing progeny प्रसूवित्री 11th destroying

progeny प्रजाहन् mf (स्त्री) n ParGr the first p. of

Brahma विराज् m or f I 22 , etc (in astrol) fore

telling a numerous p. बहुपत्य mfn a form of Ganesa

(worshipped to obtain p.) संतानगणपतिम् a form of

Krishna (worshipped to obtain p.) संतानगोपालः that for

the sake of besetting) p. संतानयिम् ind in 3. 16 ' rate

of ~~xxx~~ obtaining p. ' (H. of the sun) प्रजाद्वारम्

MBh having a large p. बहुसुत mfn having a numerous p.

बहुपत्य mfn , बहुप्रज mf(आ)n R (also बहुप्रजस्

R) having p. सप्रसव mf(आ)n Kāv, Sāh , सापत्य

mf(आ)n MBh ' means of obtaining p. ' (H. of the sun)

प्रजाद्वारम् MBh the raising up of p. प्रजोत्पत्ति f

प्रजोत्पादनम् Susr without p. अप्रज mfn(आ) n

RV 1.21.5, n, etc, अप्रजस् (A, S, etc) mfn youth

f 1 p. व्यापारम् .

(in medic) prognosis परिभाषा .

prognostic n शकुनम्

Kāv, Kathās, Pāncat —

निदर्शनम्

h, Hariv, Suśr .

an interpreter of prognostics

मैमित्त.

मैमित्तकः

Divyav .

prognosticate vb ज्ञांस् cl 1 ज्ञास्यति R, Kum, etc.

(prob) prognostication by observing the falling of

house lizards पक्षीपतनम् .

progress vb प्रया प्रयाति PV, etc — प्रसृप्

प्रसर्पति शatt .

to make progress क्रम् cl 1 Ā (Pan 1.3.28) ॥h,

R, Shatt to make p. through अनुसंश्रु Vir .

progress n प्रसरः (ifc f आ) Kālid, Kād,

Samk, etc , (successful) प्ररुति f Tār — प्रगमनम्

W, गति f गतु m RV, AV 2, SBr 1 — प्रयाणम्

RV, etc, प्रशामः Jātakam, यातम् RV, etc, यामः

RV, AV, Br — भूयोभातः L — संक्रमः Kusum — प्ररुति f

GrTrs, Bh, Susr — प्रकृतत्वम् Kātyār — अयनम् SBr .

clearing the way for unimpeded progress गतुविद् mfn

RV 1.3.62.13, Af, AV 7.11.13.2.43 comfortable p. सुखसंयानम्

R difficult p. (in over inaccessible passes) संक्रमः,

संक्रमम् L , (as over rocks) संक्रमः, संक्रमम्

L , (as over torrents) संक्रमः, संक्रमम् L , संक्रमः,

संक्रमम् L , संचारः (ifc f आ) W easy p.

सुसरणम् RV having its p. interrupted (said of

sciences विच्छेदप्रसर mfn Rajat impediment of p. गतिमद्

Sak 4.12 , गतिमद्; Sak 6.26/27 not stumbling in p.

अस्य गतिप्रकरण Hit one who has made p. कृतागम mfn

p. of an action आनुत् f SDr, AitBr, etc the p. of a

तस्मै
नोच्यते चाव्यस्य गति R 1.3.2 rapid p. सुजेवम् n RV,

MBh 12.5172, R 5.77.18, Paśh 11.77 rejoicing in good p.

सुगेवृद्ध् mfn RV similar p. समागति f successful p.

तायनम् Pān 1.3.38 the sun's p. south of the equat-

or साम्यायनम् L uninterrupted p. of conversation

कथाक्रमः Kathās with diminished p. क्षीणगति

mfn .

progression n 1 II चारः ChUp 7.1.5, R, etc .

2 (in arithm) श्रेढी — (in arithm) उपचिन्ति

f Aryabh 2.21 .

(in alg) the first term of a progression मुखम्

(मुखः ३ अर्धवोदे ifc f ३५, ई) Col , (in alg)

मुखम् Col (in alg) initial quantity of a p.

मुखम् (मुखः ३ अर्धवोदे ifc f ३५, ई) Col a par

ticular p. of figures (in arithm) श्रेणि, श्रेढी, श्रेढी

Col p. by 3 युत्तरोभावः Laty 6.5.17 the sum of a p.

श्रेणीफलम्

MW .

~~progressive adj~~progressive adj तलुन

Pāṇ 4.1.15, Vārtt 6, Pat.

कपिलकादि Gaṇar 447 — (young etc) तरुणf (ई (Pāṇ 4.1.15 Vārtt 6, Pat) RV) (g - कपिलकादि

Gaṇar 447) RV, AV, etc .

progressive improvement श्र. श्रेयसम् SBr p. increa-

se उत्क्रमः (in dram) p. narration o' events

प्रतिमुखाङ्गम् .

progressively prosperous श्र. श्रेयस mfn L .

prohibit vb निषिध् caus निषेधयति Pañc, BhP,

निषिध् निषेधयति Kathās, BhP, प्रतिषिध् caus

प्रतिषेधयति Āpast, Bh, Hariv, प्रतिषिध् प्रतिषेधयति

(ep. also प्रतिषेधते) Nir , Bh, P, etc — निवृ

caus निवारयति, निवारयते Bh, Kav, etc , वृ caus

pass वार्यति, वार्यते Bh, विनिवृ caus विनिवारयति

Rajāt , प्रतिवृ caus प्रतिवारयति Bh, P, etc —

द्राव् cl 1 द्रावती Dhātup 5.10 .

prohibited adj प्रातिषिद्ध In, Bh, etc, निप्रतिषिद्ध

KatyBr, आसिद्ध Yājñ — जारित Kathās, Rājat,

प्रतिजारित In, Bh, etc — प्रत्याख्यात Sak — निर्गहित

In, Bh, etc — निन्दित BV, Br, etc — निप्रतिषन्न Anast

— विरुद्ध In, Bh, etc — (on certain occasions)

द्विजशतः L .

desirous of prohibited things खलु L doing

what is p. प्रातिषिद्धसेवनम् W eating of p. food

अभक्ष्यभक्षणम् Rāmat"p p. act विक्रमेन n In, Bh, etc

a reader of p. passares. तागपहारक Mn, Yājñ .

to be prohibited निषेध्यः Yājñ , प्रतिषेध्य Pat,

प्रतिषेध्य MBh, R .

prohibiting adj निषेधक TārṅP, TPrāt, Sch,

प्रतिषेधक f(इका) MBh .

prohibiting n वारणम् L — वारुः .

' prohibiting contact ' (?) (a hedgehog or porcupine

Yājñ) सैधा Yājñ .

prohibition n निषेधः Yājñ, Var, Susr, प्रतिषेधः

SrS, Nir, Kālid, वारणम् VP, निषिद्धि f Tas, निप्रतिषेधः

Nyāyas, सैधः, निषेधा — प्रतिवारितम्^R, प्रवारणम्^L

— विधातः MBh, Kāv, etc — अपरोधः KātyŚr — अर्थः,
अर्थम्

L — उपात्तम्भः Nyāyad — प्रतिषेधनाम्भः (= निषेध)

प्रत्यारम्भः Pāṇ 8.1.31 .

commandment and prohibition विधिषेध (only

निषेधतः ind) BhP (in rhet) conforcing of a p.

प्रतिषेधः Kuval (a particle of) p. मा ind ,

स्वर्ग ind Nir 1.5, Pāṇ 3.4.18, Śis. 2.70 , 3॥ ind

p. of sexual intercourse मीथुनाभिगतः Susr reminding of

a p. प्रतिषेधः Kuval a word of p. अलमर्थतत्त्वस् n

Śis 10.75 .

a prohibitive rule पर्युदासः Pāṇ, Sch, Kull .

project (as teeth) vb खच् cl 1 खचति (only

खचत) Kathas 28, 26 .

to project over क्रम् cl 1 क्रमति (Pāṇ 7.3.76,

en. also क्रमति) क्रमते (Pāṇ 1.3.43, en. also

क्रमते

according to Pāṇ 3.1.70 also cl 4 क्राम्यति

(अयति Vop) Ragh 1.14 .

projected adj प्रक्षिप्त Hit , विक्षिप्त 177 —

उन्नतिमत .

a self interested project स्वार्थप्रायत्नः Ratnav .

one who makes many new projects आरम्भिनः mfn

vajn .

projecting adj उदग्र , अग्र fr √अङ् 'n)

L — प्रोद्गत Kathas — उन्नत Ph, 'ak, Wit, etc —

प्रविलम्बित Susr , प्रविलम्बिन् Var — विसृत Hariv .

not projecting अनुदग्र , अवन्नत R 6.23.12, etc.

endowed with the projecting power (of Māyā or Avidyā

विक्षेपशक्तिमत् Vedāntas ' having a p. navel ' उन्नतनाभि

having p. eyes कोशेक्षण VarBrS 119.20 having p.

teeth उदग्रदन्त a man with p. breasts (like a woman)

स्तनाभोगः W p. Var (?) सुप्रतर f(आ) W (in

phil) the p. power (of Māyā or Avidyā) विक्षेपशक्ति f

Medantas the p. threads of woven cloth वर्ति f L वर्ति

very p. सुरद a woman with a p. forehead उच्चल्लकारा

, उच्चल्लकारिका L .

projecting n प्रक्षेपः — प्रथनम्^m .

projection n निक्षेपः Vedantas — शिखा Kaitrip,

Kāv. VarBrS — छेद्यकम् Suryas o.1& 12 — कूटकम् L —

निर्व्यूहम् (निर्व्यूहः) L often v.1. for निर्व्यूह .

any projection शङ्कुम् AV, Kum, Git , कूटः, कूटम् ,

(as of a plough) ककुद् f BhP 5.257 having a good

सुनासिक mfn IM having a p. ककुदम् mfn PV 10.

8.2, 102.7, VS 9.6, Rash, Pāncat, etc, ककुन्मत mfn TS

a kind of Spur like p. (behind the hoof of a cow)

शकुलः VS , (behind the hoof of an ox) शकुलः

V p. in a rock दन्तकः L the p. of the female

breast स्तनमण्डलम् Dhurtas , स्तनतटः , स्तनतटम्

Kav a p. of the roof of a house इन्द्रकोशः , इन्द्रकोषः ,

इन्द्रकोषकः a p. on the side (of a vessel) कर्णिकः

(ifc f आ) Śr, KātyŚr a p. on the side or sides (of

a vessel etc) कणजः (ifc f 3A) sBr, Kātyār the

two projections of an elephant's frontal sinus पिण्डौ

m du L .

prolapsed (from the womb) adj निरुद्धित Pat .

prolapsus (yoni) acj निस्तृत Kav, v.l. for

निस्तृत .

prolapsus ani गुदनिर्गमः Chrp, 14.74, गुदनिःसरणम्

Car 6.10, hpr. गुदभ्रंशः Car 6.10, Susr having p. ani

स्रस्तापान mfn Susr suffering from p. ani भ्रष्टगुद

mfn Susr .

prolapsus uteri योनिभ्रंशः Susr — कन्दसंज्ञम् L an

affection of the female organ (considere as a flesy

excrecence, but apparently p. uteri,) कन्दः, कन्दम् .

prolated (as a vowel) adj प्रावित SrS, Bh⁷ .

protated (as a vowel) to 3 Mātrās † पुत Prāt,

Pān, (esp. 1.2.27) SrS, etc the p. utterance of a vowel

पूवः L = पुति (a word) whose first vowel is p

आदिपुन

Gr .

to be prolated (as a vowel) पु cl 1 पूवते

(rarely पूवति) RPrat, Ap^rer, Sch .

to prolate (a vowel) पु caus प्रावयति (rarely

प्रावयते or पूवयति ० Sr^o .

to prolate a tone in uttering it प्रस्वृ प्रस्वयति RPrat.

prolation (of a vowel) n पुति f Prāt, Pān,

Sch, SrS (of a vowel) प्रातनम् Āpast ,

pronounced with prolation of the last syllable

अन्तःपुत mfn Vait .

prolific adj प्रजावत् RV, etc — प्रसवधर्मिन् IT

— पुरंधि RV, VS, TS — रेतस्विन् TS, रेतस्वत् VaitrS,

रतिन् RV, भूरितस् RV, A, VS .

not being prolific अप्रसव to render p. आजन्

caus RV 1.113.19 .

prolix adj पृथु f(नी or उ) var .

prolix discourse प्रपञ्चवचनम् Hit treated in a v.

manner प्रतापित Sarvad very p. बहुप्रपञ्च Hit .

to make prolix पल्लवय Nom पल्लवयति Git, Sch

= विस्तारय .

prolixity n वाग्विस्तारः Hasy, विस्तारः (ifc fआ)

MBh, Kāv, etc — प्रतानः Sarva — पल्लवन्तम् Naish — प्रापचनम्

MBh, Pur, Sarvad — प्रापञ्चः Hariv, Hit — प्राचुर्यम्

TPrat, Sch — व्यासः MBh, Susr, BhP .

the fault of prolixity पल्लवग्राहिदोषः Gīt, Sch .

prologue n आमुखम् Sāh पूर्वश्लोकः Sis 2.8,

Dasar, Sāh, etc — प्रकरणम् Grās, Mh, Sarvad .

a dramatic p. प्रस्तावना Kālid, Ratnāv, Sāh, Pratāp

etc the p. of a drama प्रस्तावः Hariv, प्रस्तावना

the p. of a play श्लोकम् Sāh the p. to a drama

गुणनिष्ठा L the speaker of a p. नन्दिन m, नन्दि

m W, (in dram) नान्दीकरः Kās on Pan 3.3.63 .

prolong vb दीर्घीकृ Kalid — वितृ वितरति,

वितिरति RV, TS — प्रतृ प्रतरते RV, (life) प्रतृ

caus प्रतारयति AV — (in pronunciation) धृ cl 1

धरति, धरते (Dhātup 22.3) more commonly धृ caus

धारयति, धारयते AitBr, RPrat .

prolongation (of life) n स्थापनम् Susr, Car

(of life) प्राणधारणम् Bh, R, etc, (of life) अयःप्राक्षिः

L - (of life) वृद्धि f Pancat .

' prolongation of time ' (a pause) कालधारणा

RPrat .

prolonged (in pronunciation) adj धृत Prāt .

not prolonged (in pronunciation) अकृष्ट

SamhUp occupied with a p. Some rite दीर्घसन्त्र, दीर्घसन्त्र
त्रिन्

SBr, BhP .

prolonging adj संतनि litBr, Laty, etc — (a sound)

अभिज्ञ mnf SamhUp .

intent (only) upon prolonging life देहभर BhP 5.

26. , देहभरवार्तिक BhP 5.3 ' p. life ' आयुषः प्रतरण ,

आयुष्प्रतिरुध् AV 4.10.4 p. the breath प्राणदृष्ट्

Kath .

prolonging life देहयात्रा प्राणदृष्ट् PhP, Vedantas .

promenade n विक्रमस्थानम् Krishnaji .

promenading n विलासविहारः Bharti (v.l.) .

prominence n कूटकम् L - निरेकः RV - (^{as} of x

that which keeps off or defends ?) निर्बाधः TS~~xy~~ SB^r

- निर्यूहम् (निर्यूहः L often v.l. for निर्यूह) .

any prominence कूटः कूटम् the frontal p. on the

upper part of the fore head of an elephant कुम्भः

KBh, Bhatr, etc (in rhet) giving p. to any object by

opposition उल्लासः Kuval having prominences

कर्णकावत् mfn MaitrS, Kāth, कर्णकावत् mfn TS, SB^r

having no prominence on the forehead अकूट mf(आ)n

"S a p. on the side (of a vessel etc) कर्णिकः

(ifc f 3A) ŚBr, KātyŚr a p. on the side or sides (of a

vessel etc) कर्णिकः (ifc f 3A) ŚBr, KātyŚr the p. on

the upper part of an elephant's forehead कुम्भकः 13h

12.4280 (an elephant) whose frontal prominences have

fissures भिन्नमस्तकपिण्डक, भिन्नमस्तकपिण्डक mfn 13h .

prominent adj प्रोद्गत Kathās — उद्भूत Susr,

MBh, Hariv, Bhartr — उन्नत MBh, Śak, Pit, etc —

उपरिस्थायिन् Comm on TPrāt — अग्र (fr अद्गु Un)

L — प्रोत्तुङ्ग Kav, Kathās., MārkP — अभ्युद्धित VarBr^o,

Ragh 9.62 — उद्गुण्ठ Das — उद्गुण्ठ R — (?) स्वचित

Dhūrtas — तुङ्ग f(आ) MBh, etc — निर्णत Kath — (eyes)

) निःसृत Hariv — प्रभव RV, प्रभावक Śatr,

Vi_nhas — प्रलम्ब f(आ) MBh, प्राविलम्बिन् Var — प्रस्थित

AV — प्रोद्गुण्ठ Cat — विस्तृत Hariv .

not prominent अनुन्नत f(आ) P, etc .

anything prominent प्रायः Śr, Lāṭy, In, Ph, etc

having a p. belly निर्णतोदर Bh having a p. navel

वृद्धनाभि L having p. nose समुन्नास Hariv , उन्नस

BhP, Kās , प्रणस Pān 5.4.119, Sch having limbs that

are not p. अनुन्नतगात्र Buddh having p. eyes कौशेक्षण

VarBrS 69.20 having p. teeth कूटदन्त Hir most p.

परम f(आ) the most p. bead in a rosary मेरु

m L a p. navel नाभिः L , तुष्टि f L the p.

part of any thing

कुपठा

TāṇḍyaBr 21, PārGr, Comm on

KātyBr a p. tooth (?) तेजोदन्तः. Lāṭy 9.2.27 very p.

सुरट

W whose teeth are too p. अतिदन्तुर TBr .

to be prominent उद्भिच् pass उद्भिच्यते RV 1.102.7,

7.32.12 , — अभितन् RV 1.160.5 & 5.54.15 , उच्छी

Ā.

to make prominent उद्भास् caus उद्भासयति, उद्भासयते

Bhartr, Comm on Kum 1.2 .

to be prominently

प्रप्राप्

प्रप्राप्ति

PV 1.150

3 .

promiscuousadj

मिश्रित

VarBrS —

सांनिपातिक -
कर्मन्n 37 .

eating promiscuously समशानम् Car .

promise vb प्रतिज्ञा, प्रतिजानाति, प्रतिजानीते (with gen

dat or loc of pers an acc with or without प्रति or dat of

thing also with inf MBh, Kāv, etc — संश्रु संश्रुणेति, संश्रुणुते

(loc or dat) MBh, Kāv, etc, प्रतिसंश्रु (only ind

प्रतिसंश्रुत्य) MBh, आश्रु आश्रुणेति, आश्रुणुते

4.40.R, Yājñ, L, समाश्नु समाश्नुतेति, समाश्नुते MW,

सम्प्रतिश्नु (only ind सम्प्रतिश्नुत्य) BhP — सम्प्रतिज्ञा

सम्प्रतिजानाति, सम्प्रतिजानीते MBh — संगृ संगृणाति,

संगृणीते RV, AV, (to one's self) संगृ

(संगिरते) Das' — अङ्गी कृ — अभिसंगृ Kaś' — आभाष

आभाषते Kathas — उररीकृ Maish, — उरी कृ Ragh,

Mālav, etc — प्रतिपद् प्रतिपद्यते MBh, Kāv, etc — प्रसृ ^{प्रसिरति}

(only Ved), प्रसरति (sometimes also प्रसरते) Inscr

— (?) याच् cl 1 (Dhātup 21.3) याचति, याचते

AV — वच् caus वाचयति, वाचयते MBh — संधृ संधारयति,

संधारयते MBh — सम्प्रतीष, सम्प्रतीच्छति^{PT} — मुण् cl 6

मुणति Dhatup 28.44 .

to promise anything to anyone प्रतिश्रु प्रतिशृणोति

(acc) (gen or dat) RV, etc to p. fulfilment of a

person's word ' प्रतिज्ञा प्रतिजानाति, प्रतिजानीते (with

वाक्यम् and gen) MBh to p. truly प्रतिज्ञा प्रतिजानाति.

प्रतिजानीते (with सत्यम्) MBh to p. verbally in

marriage वाचा सत्यं कृ to p. verily प्रतिज्ञा प्रतिजानाति,

प्रतिजानीते (with सत्यम्) MBh to fulfil one's v.

प्रतिज्ञां सकलां कृ

to make to promise सम्प्रति श्रु caus सम्प्रतिशब्दयति

R .

to wish to promise प्रतिश्रु desid प्रतिश्रुषति

Pāṇ 1.3.59 .

promise n I प्रतिज्ञा Bh, Kav, etc , प्रतिज्ञानम् APrat,

Yājñ, Sch , प्रतिश्रवः (ifc f आ) R, Rajat , MarkP,

प्रतिश्रुति f Vait, प्रतिश्रुतम् , प्रतिश्रुति f Vait,

प्रतिश्रुत् f Sinhās , संश्रवः L , आश्रवः L—

सत्यंकारः Rajat, Pracand, HParis— सत्यसंश्रवः

R — सत्यम् AV, etc — सत्यक्रिया Buddh — सत्यवादः

P , सत्यवचनम् R, Kathās — संगिर f RV — संधा

Ragh — संध्या L .

II अङ्गोकारः, अङ्गीकृति f — अभ्युपायः Ap — आस्था

L — उपगमः L, उपगमः L — ऋतम् TāṇḍyaBr, Lāṭy

तथैवचनम् Pañc t, Introd $\frac{10}{11}$ — नियमः , Kathās —

अन्धकः L — शंसः RV — स्वीकारः Sarvad .

according to promise यथाप्रतिज्ञम् ind MBh breach of

p. संविद्-व्यतिक्रमः Cat breaking of a p. व्रतभङ्गः ,

विप्रलापः L faithful to p. स्थिरसंगर mfñ MBh सत्याभिसंध

mfñ Ch p, R, Car, सत्याभिसंधान mf(आ)n R, सत्याभिसंधिन्

mfñ MBh , सत्यप्रतिज्ञ mfñ R, सत्यप्रतिश्रव mf(आ)n R, MarkP

firm in keeping a p. दृढप्रतिज्ञ mfñ Pak 2. $\frac{4}{5}$ forgetting

a former p. विस्मृतपूर्वसंस्कार mfn MW the giving of

a p. सत्यवादः R ' keep a p. 'सफल mf(आ)n (xix)

with कृ) keeping one's p. सत्यसंध mf(आ)n AV, Un,

with, etc making a p. समाधिमत mfn " non violation of

one's p. अविसंबादः Bh 12.9240 not violating (i.e.

keeping) a p. अविसंबादिता Kam one who has broken a p.

भृगुप्रतिज्ञ mfn Hariv one who has fulfilled his p.

वीरप्रतिज्ञ mfn Hariv, 725, F 2.21.46, 6 one who has

made a p. बद्धप्रतिज्ञ mf(आ)n Kathas one who is faithful

to a p. विनिमूढप्रतिज्ञा mfn MarkP p. breaking सत्यभेदिन mfn.

Kam ' the p. having been made ' प्रतिश्रुते the p. of a

maiden in marriage वादानम् Sinhas. Kull p. of reward

फलवाक्यम् KātyŚr, Comm touching water in con-

firmation of a p. उदकस्पर्श mfn Kās the true p.

यथाभूतप्रतिज्ञा Sukh 1 true to a p. सत्यसंगर mfn with

Kāv, etc , सत्यप्रतिज्ञा mfn P, सत्यप्रतिश्रव mf(आ)n P,

MarkP true to one's p. सत्यसंहित mfn AitBr .

to make a promise समय with वृ, क्य र अभिधा

to make to repeat p. सम्प्रति-श्रु caus सम्प्रति श्रावयति

wishing to fulfil one's promise or keep one's word

सत्यं चिकीर्षमाण

promised adj प्रातिज्ञात h, kav, etc , सम्प्रतिज्ञात

h — प्राति-श्रुत GrS, Yajñ, h, etc , (in marriage)

प्राति-श्रुत GrS, Yajñ, h, etc , प्रातिश्रावणपूर्व h —

आश्रुत Yajñ , उपश्रुत L — संगीर्ण L — स्वीकृत

Kav, ur, etc — वाग्दत्त f(आ) W — अङ्गीकृत-अभ्युपेत

Hezh — प्रतिपन्न , Pañcat — उररीकृत — समित

— उपगत L, उपागत L, अवगत L — उद्दिष्ट —

कक्षीकृत — परिपणित W — विदित L — संदिष्ट

Vajñ .

after the expiration of a promise i.e. the lapse of

promised period प्रतिश्रवान्ते ind R p. in marriage

प्रतिज्ञाविवाहित W p. to संश्रुत (gen) W, Ph, P, etc .

to be promised स्वीकरणीय W to be p. to प्रतिज्ञातव्य

W , प्रतिज्ञेय W .

one who promises प्रतिज्ञोक्त mfn W one who has

promised प्रतिपन्न mfn Kathās, Pañcat, (प्रतिपन्नवत्)

, उपगतवत् mfn W one who has p. anything सत्प्रतिज्ञ

mfn L one who has p. before पूर्वप्रतिपन्न mfn Kathās .

promising adj आशंसिन् ifc R, Śak, ĀsvGr,

शंसिन् (only ifc) Hariv, Kāv, Kathās, etc .

promising fruit पुरः फल Ragh p. success सफलोक्ति

Malatim .

promising n प्रतिश्रवणम् In 2.195, 17th, Pan 8.2.92,

आश्रुति f L — अङ्गीकरणम् — स्वीकरणम् Sarva —

(the act of) सूदनम् L, अङ्गीकरण.

a promissory note प्रतिज्ञापत्रम्, प्रतिज्ञापत्रकम् W.

promontory n अनुपर्वतः Heat .

promote vb उन्नी उन्नयति, उन्नयते

RV, AV,

Śr, KatyŚr, Mh, etc, प्रणी प्राणयति, प्राणयते RV, etc

— विवृध caus विवर्धयति Mh, Kāv, etc — उपवृह् caus

उपवृहयति BhP, NarkP, etc — बृह्, बृह् caus बृहयति,

बृहयते Mh, Kathās, Pur, Susr — उपोद्धत्य ^{उपोद्धत्यति} Nom

Comm on Yājñ — पुष् cl 1 (Phātup 17.50) पुषति

(trans) cl 4 (Phātup 26.73) पुष्यति cl 9 (Phātup

31.57) पुष्णाति RV, etc — उत्कृ उत्कुरुते — अव्

cl 1 अवीति Ved — इष् cl 4 इष्यति * 9 इष्णाति

RV, AV, VS, SBr — ऋध् cl 6, 2, 4, 5, 7 ऋध्याति, ऋध्वोति,

ऋणद्धि RV, AV, VS, SBr — जिन्व् cl 1 जिन्वाति (rarely

RV, AV — जू cl 1, 9 जवते, जुनाति (जू cl 1

जवति hatup 22.60, v.1.) RV — तुज् caus RV 1.

143.6 — दिश् cl 3 दिदेष्टि Kir 1.18 — पृ cl 3 (hat-

up 25.4) पिपति RV, AV, VS, SankhGr, Bhṛ, Bhatt — प्रग्रह्

प्रग्रह्यति, प्रग्रहीते MBh, Hariv, P — प्रजिन्व् प्रजिन्वाति,

प्रजिगीति RV — प्रतीन्व् प्रतीन्वाति RV 1.54.7 —

प्रवृ प्रवर्तते RV, AV, SBr, MBh — प्रवाध् प्रवाधते

(ep. also प्रबोधति) RV, Nir — प्राञ्च (also with प्रतिस्

, प्रज्ञो) RV — प्राप् caus प्रापयति (ChUp, Ph,

etc) , प्रापयते (TBr, Ph) — प्राक् प्रावीति^{RV, VS, AV} - भू

caus भावयति , rarely भावयते AitBr, Ph, etc — वी cl 2

(Dhātup 24.39) वेति RV — सम्भ्युद् सम्भ्युद्गते^{Ph} —

समीर RV — सम्प्रचुद् caus सम्प्रचोदयति — साध्

cl 1 साधति , साधते (cl 4 साध्यति cl 5 साध्नोति

Dhātup 26.71 and 27.16) RV .

to promote ' for one's self ' वृध् वर्धयते

RV, etc to p. long life प्रतृ प्रतरति, प्रतरते esp. with

आयुस्) to p. the prosperity of उपचयं कृ Kam to p

to संसाध् caus संसाधयति (dat) Wh 8.8389 to p. to

honour पात्री कृ Kālid .

to be promoted रुध् pass रुध्यते SBr, BrArUp .

promoted adj वीर्धित MBh, Kāv, etc, विवर्धित

MBh, Kāv, etc — भावित MBh, Kāv, etc — उपवर्धित —

ऊत .

promoted by सध्रीचीन (comp) f(आ) Milak .

by Indra इन्द्रजुत RV & AV , (N. of a teacher)

इन्द्रोतः RV, ŚBr, MBh .

to be promoted परिवोषणीय Pañc .

promoter n प्रतारयितृ m AitBr, तारयितृ mfn

Nir 10.28, (esp. of long life) प्रतरीतृ m —

तुर mfn RV 5.82.1 — भावयितृ AitUp, Wh — दिक्कर L

= शम्भु .

a promoter of तूतुजि m (gen) RV 2.2.3, विबोधनः

(gen) RV 8.3.22 ' p. of law ' धर्मविवर्धनः Buddh ' p.

of right ' धर्मविवर्धनः Buddh p. of the amusement of a

prince नर्मसचिवः Kām, नर्मसुहृद् Kathās one who promotes

चोदयितृ mf(श्री)n RV 1.3.11, 7.81.6, Kum 3.21 .

promoting adj विवर्धन f(ई rarely आ) (gen or

comp) MBh, Kāv, etc — पौष्टिक f(ई) (with gen)

Grihyas, Mn, MBh, etc — सम्प्रवर्तिक Kām, प्रवर्तिक f(ईका)

Up, Mn, MBh, etc उपोद्बलक Mall on Kir — उपस्तम्भक

Sāṃkhyak, Comm on Brār'p less correctly उपलम्भ —

कर f(ई rarely आ) RV 1.116.13 — चोद RV 1.143.6,

2.13.9 + 30.6, चोत्त (with acc) RV 10.40.4 — ततुरे

(ततुरी Pāṇ 3.2.171) ŚBr 1.8.1.22, SāṃkhŚr 1.11.1,

तुर् RV 5.82 .1 — प्रतरण f(ई) RV, MBh, etc, PārGr

प्रतिपादक f(इका) RV — योगवह (ifc) —

समोरण h, R, Car — (any usual object) सम्पारण

RV, SBr .

promoting any one's welfare भावक (gen) h

, भावन f(ई) (gen or comp) h, R, etc p. devoti-

on - पोदयन्मति RV 5.8.6, 8.46.19 p. dejection अग्निवर्धक,

अग्निवर्धन p. evacuations from the bladder of and

intestines सृष्टमूत्रपुरीष Susr, सृष्टविष्मूत्र Susr p. imme-

diately सनिपातिन् Hyāyam, Sch p. joy हर्षविवर्धन

MBh p. justice धर्मसू TBr ' p. life ' (N. of a

plant) जीववर्धनी L p. one's own object स्वार्थसाधक

Can, DhP, Nir p. order धर्मसू TBr p. sacrifice

सत्त्ववर्धन BhP, यज्ञवर्धन AV, यज्ञश्री RV 1.4.7,

(Vishnu) यज्ञभावन BhP, Pañcar p. sight चक्षुर्भूत

SBh 8 .

promoting n संवर्धनम् Kām, rās', वर्धनी KātyŚr,

Hit — (the act of परिपोषणम् BhP — उपबृंहणम् R, BhP

— ऊति f — प्रवर्तनम् MBh, R, etc — भावनम् MB .

means of promoting ऊति f RV, AV, Śr 12 p. a good

object अनुग्रहः, अनुग्रहणम् p. welfare to Pidda दिदाक्षेमः

Rājat 6.177 .

the state of helping to promote that तत्संस्कारार्थ-

त्वम् Jaim 6.4.45 .

promotion n वृद्धि f ŚrS, MBh, etc — ऊर्ध्वगमनम्

Tattvas .

conferring promotion प्रतिपत्तिप्रदानम् Hit .

prompt adj प्रत्युत्पन्न MBh, Kāv, etc — प्रतिपत्तिमत्

R, Kām, Susr — लघु f(वी or ई) n, MBh, etc —

आविलम्बन L, आविलम्ब L-अदीर्घसूत्र L — तुर

RV, AV 6.102.3 .

most prompt मक्षुजवस् RV 6.45.14, महिमतम् RV.8.19. 12

prompter adj प्रयोजक f(इका) (ifc) Pān

1.4.55 .

the actor as prompter प्रयोजक कर्तृत्वम् .

prompting adj प्रयोजक f(इका) (ifc) Pān 1.4.

55 .

promptly मद्भुभिः , मद्भूभिः instr pl mfn RV 8.46.6

— मंहना ind (also with दक्षस्य) RV .

done promptly सद्यः कृत mfn W p. at hand लघुस्थित

mfn Kam p. ready लघुस्थित mfn Kam .

promptness n लघुता Bh, MarkP .

promulgate vb रव्या caus रव्यापयति Mn, Yājñ, MBh, etc

-उत्कृत् उत्कीर्तयति - प्राणी प्राणयति, प्राणयते

MBh, Kāv, etc .

promulgated adj प्रकाशित MBh, R, Susr, etc — उत्कीर्तित

— प्रसारित Var, Samk — बहुलीकृत Sak, MBh, Prab.

promulgated by Manu मनुप्रणीत Kull on Mn 1.4 .

who promulgates the Veda वेदप्रवर्तन m Yājñ .

29677

promulgating sdj प्रवर्तन (ifc) Yājñ .

promulgating n उत्कीर्तनम् Śāh .

promulgation n प्रवचनम् RV 10.35.8—(of a doc-

trine) प्रभावना HYog .

promulgation of the law धर्मप्रवचनम् Buddh .

promulgator of a doctrine प्रवर्त m MBh, Pur one

prone adj अवर्जित MBh, Ragh, etc ,

prone to falsehood वितथाभिनिवेशवत् Yājñ 3.135 .

proneness to प्रवणता (comp) P. ab, Kuval .

pronged adj भृष्टिमत् IV .

two pronged द्विशूल 'SrS .

RR

having reddish prongs पिशङ्गभृष्टि mfn EV 1.133.5 .

being pronominal सर्वनामता, सर्वनामत्वम् a p. base,

like ka and ku in the words kim klyat, kis, kidriksha, ki-

dris' kivat कि .

the being a pronoun सर्वनामता, सर्वनामत्वम् relating to

a p. सार्वनामिक mfn Kāt .

pronounce vb उच्चार- caus उच्चारयति ^{Wh, "},

BhP, Mricch, etc, उच्चार- उच्चारति, उच्चारते Pan 1.3.53)

Wh, Ragh, Sah, etc, समुच्चार- समुच्चारति ^{UParis'} — ~~##~~ प्रोच्चार-

प्रोच्चारति Hariv — अभिव्याह caus ^{in 2.172}, अभिव्याह

TS, etc, समुदाह- समुदाहरति Hariv, R, BhP — ईर- caus

ईरयति RV, ChUp, Ragh, Susr, etc, (prayers) प्रेर-

caus प्रेरयति RV, etc — (words) प्रेर- caus प्रेरयति

RV, etc — गृ cl 9 गृणति, गृणीति ^{Wh 7.175b, Ragh,}

BhP 1.1.44—कृ cl 2 ā cl 1 ā cl 5 ā cl 8 ā (often ifc

with the sounds स्वाहा, हिम
फट्, फुत्, भाण्, वहाट्, स्वधा, —

उहृद् उहृदति RV 10.1.6.5, A 5.20.11, MaitrG, Śr,

TBr — पवद् पवदति, पवदेत RV, etc — प्रयुज् प्रयुजेत्

(rarely प्रयुनक्ति) MBh, Kāv, etc caus प्रयोजयति R —

उदिङ् caus उदिङ्गयति RPrāt 16.8 — अनुक् cl 2

अनुक्लीति — (especially a ceremonial formula ŚBr, etc)

अन्वह् — निरह् ŚBr — (loud or clearly) निर्वह्

निर्व्वीति Br, RPrāt — व्याभाण् व्याभाणते.

to pronounce a curse प्रयम् (with शापम्) प्रयच्छति

प्रयच्छते to p. a formula which contains the ✓Klrip

कृप caus कल्पयति, कल्पयते SBr 9 to p. aloud

सम्प्रवद सम्प्रवदति, सम्प्रवदते PāncavBr to p. any formula

कु cl 2 Ā, cl 1 Ā, cl 5 Ā, cl 8 Ā (in 2.74 & 11.33) to

p. a sound व्याह व्याहुरति, व्याहुरते TBr, etc to p. at

अधिवद SBr, TBr to p. a verse which ^{ain} conts the

✓Klrip कृप caus कल्पयति, कल्पयते SBr 9 to p. indis-

tinctly ग्रस cl 1 ग्रसति, ग्रसते Pān S (PM) 27 to p.

a tremulous manner (i.e. with a thrill or shake) कम्प-

caus कम्पयति, कम्पयते to p. lower ~~xxx~~ (then Anudatt

; प्रणिहन् (Pan 8.4.17) प्रणिहन्ति vPrat (in gram)

to p. low i.e. with the Anudatt नियन् नियच्छते

RPrat to p. over अधिवद् SBr, TBr to p. the benedict-

ion svadhā स्वधा ind (with कृ) to p. the ejaculat-

ory response प्रसाम्भु caus प्रसाम्भावयति AV, Br, etc to

p. the exclamation svadhā स्वधा ind (with कृ) to p.

to be वृ cl 2 (Dhātup 24.35) प्रवीति, वृते (with

two acc also) , प्रवद् प्रवदति, प्रवदते in, wh, etc to

p. with the Svarita accent स्वर, स्वर caus स्वरयति

Prāt, Lāty .

to be pronounced (as a sound) श्रु pass श्रूयते

(ep. also श्रूयति) TPrāt, Sch , (as a word) , श्रु

pass श्रूयते (ep. also श्रूयति) TPrāt .

to cause to pronounce वच caus वाचयति, वाचयेत्

(with double acc often the object is to be supplied) Br,

GrS, MPh, etc , अभिव्याह caus Kauś .

to wish to pronounce व्याह desid व्याजिहीषति .

pronounced adj उच्चारित L — अभिव्याहृत

समुदीरित

MBh — प्रयुक्त Up, Śiksh, etc — निष्कृत Br, Up, MBh, etc

— व्याभ्राषित.

correctly pronounced शिक्षाक्षर MBh, सुष्ठुत RV,

Lāṭy distinctly p. रपराक्षर Ratnāv (in gram) eas-

ily p. (said of the pronunciation of va) लघु (वी or

5) p. as an incantation हुहुत MBh p. by wise men

कविशस्त

(gana प्रवृद्धादि) RV, ŚBr 1.4.2.8 p. hurr-

iedly निरस्त also निरसित P p. like the Udatta

उदात्तश्रुति f APrāt p. with difficulty दुःस्वव्याभाषित

MBh 13.4/85 (in gram) p. with the Anudatta नियत

RPrāt p. with the Pracaya tone प्रचित VPrāt a

sound p. according to the rules of Śhikshā शिक्षास्वरः,

R, शिक्षाक्षरम् a sound p. according to the rules of

Śikshā शिक्षाक्षरम् R (शिक्षाक्षर) to be called upon

to pronounce a blessing on anything स्वास्तिवाच्य MBh .

to be pronounced उच्चारणीय , उच्चार्य Sāh ,

प्रयोज्य Śiksh, Śamk , वाच्य AitBr , योज्य Śak,

निर्वर्त्य VPrāt, Sch .

difficult to be pronounced ऊदाहर Sis 2.73 ,

कव्योद्य Kāvyaḍ to be p. in a hymn सूक्तोच्च

Br (in gram) to be p. separately प्रगृह्य Prāt, Pān,

etc .

one who pronounces उच्चारयितु mfn Comm on Nyāyam one

who has pronounced the holy syllable om कृतीकार- mfn

Vet 5.1 .

pronunciation n उच्चारणम्, उच्चारः, समुच्चारः

Kasikh अभिव्याहृतः ChUp, etc, अभिव्याहृतम् Comm on Nir

प्रयोगः ŚrS, RPrāt, Pān, S̄ch — वचनम् (ifc f भा)

Pān, Prāt, वाक्यत्वम् (ifc) Susr — करणम् APrāt

—विधा L .

applied to a faulty pronunciation of vowels रोमडा

mf(आ)n Pat causing ease of p. मुखसुखम् Pan 3.3.57,

Sch a chapter on the subject of p. करणाधिकारः correct

p. सभ्यवर्णप्रयोगः Siksh the correct p. of sounds रोवर्णम्

Samk difference of organ of p. वरुणस्थानभेदः dropping out

(considered a fault in p.) निरस्तम् Pat eaten (said

of a particular bad p. of words) भाक्षित mfn L having

a correct p. of ~~insounds~~ सुवर्णवत् mfn BrArUp, Sch

having good organs of p. सुनवत् mfn Siksh in correct

p. of the ~~dentals~~ dentals विकल्पाः RPrat a kind of

faulty p. of vowels कृत् mf(आ) n Pat leaving out

(considered a fault in p.) निरस्तम् Pat necessary for

p. उच्चारणार्थं mf n vop a particular fault in p. उद्घुष्टम्

'Siksh , विकृष्टम् RPrat, (prob) विकल्पाः, सम्यक्त्वम् ,

(arising from keeping the teeth close together) संदष्टम्

RPrat, Pat a particular fault in the p. of vowels विकी-

र्णम् Pat a particular incorrect p. (esp. of vowels)

शून्यम् RPrat a particular wrong p. of vowels ~~कृत्~~

दशातम Pat p. which is distinct but slow (one of x

the 7 Vācahsthānāni or degrees of p.) निमादः TPrat

the right p. of sounds सुवर्णम् SBr (said of) a

particular p. बहिष्मि in SBr the science which teach-

es proper articulation and p. of Vedic texts (one of the

six Vedāṅgas,) शिक्षा Prāt, MundUp, etc ~~some~~ simultan-

eous p. समुच्चारणम् Pān 1.3.48 useful for p. उच्चारणम्

mfn .

pronouncing adj उच्चारक .

pronouncing a blessing on anything स्वस्तिवाचनिक

Mcar .

being pronounced उच्चारमाण .

pronouncing (the act of) n व्याहृणम् Bh, BhP —

समुदीरणम् — इरणम् BhP — निर्व्यनम् SankhSr .

the act of pronouncing the name of Vishnu (supposed

to possess great efficacy) हरीसंकीर्तनम् Cat dropped in

P. निरस्त mfn also निरसित P keeping back i.e. p.

imperfectly धारणम् Prāt p. a hymn सूक्तवाकः PV, VS,

Br, SrS p. as many sounds as possible during one breath

प्राणसंहिता vPrāt, Sch p. a speech सूक्तवाकः PV, VS,

Br, SrS p. the Āgur आगूःकरणम् Say on AitBr p. the

benediction svachā स्वधाकारः A, TS, ĪpSr, Mn, TarkP,

स्वधाकर- mfn M p. the word ayāt अयाङ्कारः SBr 1

p. the word svasti स्वस्तिवाचनम् MBh .

वचनलम्

being pronounced वचनता, PPrāt .

the state of being pronounced like the "datta" उदन्त-

श्रुतिता RPrat .

proof (in phil) n मानम् — प्रमाणक (ifc) Kul

— लिङ्गम् (once लिङ्गः NrisUp ifc f आ, इ only in

विष्णुलिङ्गम्) Kan, KātyŚr, Sarvad — उपपत्ति — Sarvad,

Sāh, Vedāntas, Naish, Rājat, etc — युक्ति f Kap, Kāv,

~~Var~~ Var, etc — समाधानम् Sarvad, समाधि m Sarvad

— सिद्धि f RPrāt, Up, Sarvad, साध्यसिद्धि f IV,

प्रसिद्धि f Kathās — (in math) वासना Gol २। उपपत्ति

— साधनम् (ifc fआ) Yājñ, Sāh, Sarvad — साध्यम्

(prob) Kap — प्रत्ययः in, h, etc — निदर्शनम् Pañc —

उपन्यासः Sāh रूपणम् Sāh — निर्णेतुम् — व्याप्यम्

L .

absence of proof अप्रामाण्यम् , प्रमाणभावः W acc-

ording to p. प्रमाणतः admitting of p. प्रामाणिक

mf(३)n Dāyabh , साधनक्षम mfn Yājñ, Sāh another means

of a p. प्रमाणान्तरम् Bhāṣṭhap, प्रमाणान्तरता any p. प्रमाणम्

(ifc प्रमा) Yājñ, Bh, Kav, etc based upon a characteristic

p. तद्विष्णु mfn say become a p. प्रमाणीभूत mfn the

being a p. मानता Nyāyam, साधनत्वम् Kull on In 8.

56 the being established by p. प्राप्ताप्यम् Nir, In, Bh,

etc containing the number of the things to be proved and

ख्यातम्

of the proofs साध्यप्रमाणम् - (mfn Yājñ, Sch demonstrated

p. सिद्धसाध्यम् destitute of p. उपपत्तिपरित्यक्तम् Fajet

dialectical p. of a proposition स्थापनम् Medhus dialec-

tical p. (of proposition) स्थापना Campak, Car, Sarvad

entire p. सर्वसिद्धि f KapS failure of p. अनुपन्यासः,

अनुपपत्ति f (in phil for kinds of p. साधनचतुष्टयम्

furnished with p; साधनवत् mfn Sarvad having p.

सामाज m²(आ) n 177 having put to the pr any one

कृतजिज्ञासा mfn (gen) Kathas 113.78 having what p.

वि^०साधन mfn Comm on Vyāyad insufficiency of p. अप्ता-

ज्ञाप्यम् knowing the modes of p. प्रमाणज्ञ mfn A knowledge

established by p. प्रामिति f Vyāyas, Sch, Sarvad know-

ledge gained by p. प्रामिति f Nyāyas, Sch, Sarvad means

of p. मानम् not susceptible of p. असाध्य mfn Com

on Yājñ 2.8 ' not to admit of p. ' प्रमाणपथम् न अवतृ

वादिन
प्रमाणपद्धतिम् न अद्यास one who affirms p. प्रामाण्य-

mfn Sarvad one who believes in p. प्रामाण्यवादिन mfn Sarvad

production of p. (in law) साधननिर्देशः the p. and

thing to be proves पूर्वपरम् p. of an assertion

वादाद्यनम् W p. ownership सहनिवृत्ति f the p. of

the invariable attendance of an inherent characteristic

व्याप्तिकक्षणम् the p. o. the invariable attendance

of an inherent property व्याप्तिकक्षणम् a p. of univer^{sal}

pervasion व्याप्तिकक्षणम् provided with proofs हेतुमत

mfn Bhag, , Bhashap regarded as a proof प्रमाणीभूत

mfn W (in Nyāya) the sophism that the p. too must be

proved प्रसङ्गसमः Nyāyas, Sarvad ve bal p. शङ्क प्रमाणम्

W (in logic) want of p. असिद्धि f .

to afford proof प्रमा caus प्रमापयति 151 .

proof-sheet n मुद्रणी पत्रम् Aryav. Introd .

prop (esp the heavens) vb स्तम्भ, स्तम्भ cl 5,9

(Thātup 31.7) स्तम्भेति, स्तम्भ्नाति RV, A, Br, उपस्तम्भ

उपस्तम्भ्नाति Śr, KātyŚr — विष्टम्भ विष्टम्भेति,

विष्टम्भ्नाति RV, A, Br — उत्तम्भ उत्तम्भ्नाति,

प्रस्तम्भ्नाति

प्रस्तम्भ / or प्रस्तम्भेति AitBr — प्रतिष्ठा caus

प्रतिष्ठापयति

TS, Br, MBh, Hariv,

(up)स्था

caus स्थापयति, स्थापयते

sh, Heat — उपश्रि

उपयश्रयते

RV 10.18.12

— स्वम्भ

caus

स्वम्भयति,

स्वम्भयति

P, S,

स्वम्भ

cl 5.9

स्वम्भेति, स्वम्भति

P, T, sh-

विष्वम्भ

विष्वम्भेति,

विष्वम्भति

RV,

उपस्वम्भ

I

RV 6.72.2

— उपयम्

उपयच्छति,

उपयच्छते

MBr, KatySr, Maus .

to firmly propped

स्तम्भ, स्तम्भ

pass

स्तम्भयते

prop n आधारः — धारिका Heat, धरणम् —

धर्म्मः TS, TS, SankhGr, धरुणम् PV, AV — धर्मन्

n RV, S — अवलम्बः Earh 19.50, etc — आलम्बः

— प्रतिष्ठा (ifc f आ) PV, etc — आस्था L — संस्तम्भः

W, उत्तम्भः L, उत्तम्भनम् VS, KātyGr — विष्टम्भः PV, AV.

MS, Sank, स्कम्भनम् P, स्कम्भनि, स्कम्भनी TS, VS, स्कम्भः

P, A, विष्कम्भः Laty, Susr — उपमात f RV 6-67.6,

उपमित f RV 1.59.1, 4.5.1, AV 9.3.1 — प्रतिबन्धः

Kad — प्रतिमित f AV — यन्त्रम् PV, etc — रम्भः P 8.45.

having a prop सावलम्ब Ragh having no p.

निराश्रय MBh, Kāv, etc offering no p. निराश्रय

mfn MBh, Kāv, etc a p. of the earth पृथिवीदरुणम् Hariv a p.

for supporting carriage shafts मेथि m AV, etc (also

मेथि) want of 'a p. निरवलम्बम् MW .

propagate vb प्रतन् प्रतनोति, प्रतनुते

VS, etc (one's family) तन् cl 8 तनोति, तनुते

Hariv 2386, BhP 2.3.8, (one's self) तन् cl 8

तनोति, तनुते Hariv 2386, BhP 2.3.8 .

to procreate again and again

(with

) Bh⁷ to p. offspring by प्रजन् प्रजायते

(ep. also प्रजायति) (instr) RV, SBr, Mn to p. offspring

inc with प्रजन् प्रजायते (ep. also प्रजायति) (instr)

RV, SBr, Mn .

to cause any one to procreate offspring प्रजन्

caus प्रजनयति (acc) (instr) RV .

variously procreated पुरु प्रजात mfn RV .

propagating adj परिहिन ifc Bh, Hariv, Hcat

प्रवर्तिन Cat — उद्धृ MBh, R, Kathās .

any one propagating his family in regular succession

तन्तु m KātyŚr 3, Āp, YUp, Bh, etc p. a family

कुलवर्धन R , सैतानवर्धन Yajñ , तनय RV,

AitBr 2.7 p. a race वैश्वकरः Bh, P p. the family of

कुलोद्धृ (gen or in comp) Bh 3.676, P p. the

succession of a family (कुल -) तन्तुकर्तु m MBh 8.

3393, कुलतन्तु p. the eds वेदविष्णवक Gaut .

propagation n तन् RV — प्रजा (ifc f अ)

RV, AV — (of laws) सस्तरः (ifc f अ) Hariv .

continuous propagation उपसदी SBr 14.9.4.23

the joy of p. प्रजासानन्दः Bh¹ the principal action in

keeping up a family i.e. p. ' कुलस्य तन्त्रम् Bh 13.

48.6 p. of a family कुलसन्तति f¹ n 5.159, h .

desirous of propagation प्रजातिकाम mfn AitBr .

being the propagator of a family तन्तुभूत mfn

MBh 3.258 .11 .

proparoxytone तकुनी (गौरादि -) Pan 4.1.15,

Wartt 6, Pat ,

propel vb प्रणुद प्रणुदति, प्रणुदते PV, etc —

अज cl 1 अजति — (a boat) वह caus वाहयति

m c also वाहयत MBh, Kāv, etc .

to be propelled प्रणेतव्य mn AitBr .

propeller n सूर्य RV 1.121.7 (Sāy) .

propelling adj अरिन् (Pan 3.2.184) RV 10.46.7.

pronense adj अधिमुक्त Buddh .

propensity n प्रवणता Prab, Kuval, प्रवणायितम्

Sah — प्राग्भारु Lalit — आदिभुक्ति. — ~~दुस्सिद्ध~~

bad ~~exercises~~ propensity दुर्व्यसनम् Kathas 73.73

p. for सङ्गः (ifc f आ or इ) Mn, MBh, etc p. to

आभिषङ्गः (ifc f आ Rach 14.77) BhP .

proper adj I उचित, समुचित R, Megh, Inscr —

युक्त Mn, MBh, etc, उपयुक्त, युक्तियुक्त,

युक्तरूप (with loc or gen) h, Hariv, Kav — योज्य

Katyār, MBh, Kav, etc — यौक्तित Kap, युक्तिकर, युज्य

RV, VS, युज्जान MW — सङ्गत Kav, Kathās — सम्प्रज्ञ

Mn, MBh, etc — सदृश f(ई once in R आ) MBh, Kav, etc,

सदृश MW, सादृश Divyāv — साधु f(वी)

सम्यक्

VarBrS — समीचीन f(आ) KaushUp, Pāncat, BhP — १

BhP — यथास्थित MW, यथातथम् ind MBh, Pur, Kathās —

साम्प्रतिक f(ई) Uttarar, साम्प्रत Lāṭy, Sarvad—

पश्य Yājñ, Bh, Susr, etc—प्राप्तम् pas, प्राप्ता—

वसर—Nālatim—प्राप्तक्रम Jatakam, प्राप्त L,

प्राप्य Bh—न्याय्य f(आ) (often with an in

fin which then has a passive sense) Lāṭy, Bh, Bh, etc—

न्यायसंहित Apast—अभिनीत Bh, etc—नय L—

प्राणाय्य Chdp 3.11.5, (v.1. प्राणाय्य)—अई f(आ

Pāncat .

II अभिजात L—अभ्यर्हित L—अर्थ f(आ Pān 4.4

92) R, Ragh, Kum, अर्थनीय — उदार f(आ and ई

(gana वद्धादि Pan 4.1.45)) — ऋत f(आ) RV, VS17.

82 — ऋतजात RV, AV 5.15.1-11, 18.2.15, ऋतप्रजात

RV, (as a word or humn) ऋतचुक्ति RV 10.61.10 —

(as inanimated objects) ऋतावन f(अरी), ऋतलिय

RV, AV 3.20.1, 7.72.1, VS, ऋतलियावन P — औपयिक

f(ई) Bb, Bhd, etc — कल्प f(आ) Bhd, कल्पिक

Buddh — कुरन्त f(आ) (ganas सिद्धमादि, श्रेण्यादि and

आमणादि) — कृत 'Br I — व्युद्ध — प्रतिकूल f(आ

RV, etc — भव्य Kāv, Pur, Kathās — भूक f(आ) L

— मीहित — मूल L = निज — लभ्य Kālid,

Kathās, Rājat — संश्रित MSh 12.4102 — सम्बन्ध

— सारूप्य f(आ) Lalit .

any proper measure इतिकरणीयता, इतिकर्तव्यता,

इतिकृत्यता

इतिकर्तव्यता, (anything most p. कृत्यतमम् MSh anything n.

हितम्, हितानि (n pl) In, MSh, etc appearing in n. order

सुसंवृत्त

Hariv as is n. यथाहितम् ind In, MSh, etc ,

न्यायतः ind Mn, Yājñ, R , यथायथम् ind as p.

यथापेक्षम् ind Bh, Hariv , यथापेक्षम् ind

at p. time यथासमयम् ind Bh, Prab , ऋतुशः ind Bh,

AV 9.5.13, VS being in p. time ऋतुशः Bh, AV 3.20.1,

7.72.1, IS ' beyond the p. worth ' (exorbitant, excess-

ive) अथर्थ by the use of p, means सम्भवप्रयोगेण

coming at p. times ऋतुमत VS 19.61, Tāndyabr 14 cont

aining a p. meaning सङ्गतार्थ Kātyār doing what is p.

वृत्तानुसारिन् man each in his p. place यथाभाजनम्

ind pitBr , यथाभागम् ind Mh, Ragh each in his p.

position यथाभाजनम् ind AitBr each in p. place

यथास्थान 'ankhār , यथासनम् ind SrS, Vas hav-

ing p. gifts आप्तदक्षिण in, R having the p. quali-

ties गुणावह Shr in a p. manner यथायथम् ind,

कुराकम् ind Chp in a p. place यथाप्रदक्षाम ind

ind Kālio, Pāncad , देशे (esp. with कोडे) Mh, Pit

often ifc (fā Ragh 7.47, Pit 1.27) , यथास्थान

ind AV , यथास्थानम् keeping the p. time अहलिय P.

AV 3.20.1, 7.72.1, VS a king's p. territory मूकम्

(मूलः अर्थवर्षादि ifc f आ or ई) in 7.184 know-

ing the p. means युक्तिज्ञ Kam knowing the p. method

योगनिद Hariv, P, etc knowing what is p. क्षमवत्

P 5.89.68, for क्षमवत् lord of the p. times मनुष्यति

PV 10.2.1 more p. साधीयस्ते Yusum most p. साधीष

ChUp not a p. object for अविषयः (gen) Malatim,

Venīs not fit for a p. object अस्वार्थ Ph not quite

p. नातिममञ्जस f(आ or ई) Ph not to the p. for

युज (with न) (instr) Kāv, Kathās, Pāncat not

to be n. to युज (with न) (instr) Kāv, Kathās,

Pāncat occurring out of its p. place अस्वस्थान rāhy

one who does what is p. प्राप्तकारिण sus r one who knows

what is p. न्यायविद् m /past the p. improper युक्तायुक्तम्

M a p. answer सदुत्तरम् M p. behaviour शिष्टाचारः

Was p. condition यथाभावं n, will on n 8.95, p.

course मार्गः M, h, Hariv the p. duty of a family

कुलकर्मण n M p. food अन्नाद्यम् p. for क्षेत्र (आ)

(ana यथादि) (gen, dat, loc, inf or in comp) Wh, P, etc

p. for any act कर्मण्य Gaut (ifc) p. for cattle

गौर्हीतकी
गौर्हीतः L p. for religious meditation योष्य L

p. for sacrifice (?) यज्ञार्ति A-V p. for the Kauravas

००१
क्षमकारवणाम् Wh 3.252 p. nature अलिभावः Buddh n.

place स्थानम् (स्थानः Siddh) Pāncavar, etc यथास्थानम्

(only loc sg & pl) P, Pāncar p. relation यथाभावः Wh,

Kull on Wh 4.95 the p. season for कालः (ifc) आ Prat

(Br, Wh, etc) the p. season अनुकालः Wh 3.14763 the p.

seat कृतसदनम्, तदसदनी VS 4.36 the p. time (for

anything) यथाकाङ्क्ष 13h the p. time for कामः

(ifc f आ RPrat) 5Br, 13h, etc p. time कृतम्

Ap 2.5.17 the science of what is p. युक्तिशास्त्रम् 13h

watchful in p. seasons यथाकाङ्क्षप्रबोधिन् 13h what is

p. कृतम् Mn, R, etc .

to be proper युज pass युज्यते (er. also

युज्यति) Mn, 13h, etc , उपयुज pass उपयुज्यते

13h, Pañcat, Kathās, etc , कृतय Nom कृतयते

(BRD) to make p. कुरुकुरु AsvGr , वहस्य cl 6 वहस्यते

cl 4 P Ā, cl 7 Ā to think p. वीक्षत वीक्षते (ep. also

P) Susr p. to be done कार्य p. to be done according

to certain conditions इतिकरणीय (Kir 7.17), इतिकर्तव्य,

इतिकर्तव्य, इतिकृत्य p. to be done (under any particu-

lar circumstances) यथाकर्तव्य Hit p. to be done with

reference to any particular circumstance तत्कर्तव्य

Rajat 6.269 .

proper 2 स्वकीय h, Kav, etc — स्वीय f आ Kav,

Run, etc .

properly सथायोशम् ind Mit, सथावत् ind Rrat,

in, MBh, etc, सथारूपम् ind SBr, SankhGr, Bh, यथा

ind BhP — सम्यक् ind Up, MBh, Mn, etc — युक्त्या, युक्तिः,

युक्तेन ind RV 5.27.3 — योगतः ind in — साम्प्रतम्

ind MBh — सुविधया instr, सुविधानतः ind — साधु ind

RV, etc , साधुया ind MW — यथास्व ibc यथास्वम् ind

SrS, Gaut, Bh, etc — अपष्टु ind L — ऋतम् ind RV,

BhP, सधुया ind RV, AV, VS, etc , ऋतेन ind RV, AV

— कुशलम् ind ChUp — निदानेन ind Br — प्रकृति

ibc and , प्रकृत्या inf Prat, SrS, Bh, etc .

acting properly युक्तकारिन् mfn Kam, युक्तकृत

mfn Bh? behaving p. युक्तचेष्ट mfn Bhag , यायतन् mfn

Bh, , नयग mfn Bh p. arranged प्रगुणित mfn

Balar, Pañc p. said सम्यगुक्त mfn Bh speaking p. यायवादिन्

mfn R .

propername (gram) न नामवाचक mf (इका) n 121.

to become a proper-name संज्ञोपसर्जनी भू संज्ञोपसर्जनी

भवति

Pat on Pān 1.1.27, Vārtt 2 .

properness

n

औपयिकता, औपयित्वम्

Sarvad,

Comm on KatyŚr, etc .

propertiedadj

धर्म

Kāth p 2.13 .

property n 1 I गुणः. Lāty, SāṅkhGr, Mn 3.9, etc

अवच्छेदकः L, शर्मः—शर्यमाणत्वम् — मात्रा Vas,

n, Bh, etc .

II अन्तरम् — पूजः (ifc f3tt) — बहिरङ्गः V

— पुनरागतः (rarely) वृत्तान्तम् — संस्था (ifc f3tt)

Kav, Pur, संस्थिति f Yājñ, Mh, Pur .

absence of properties निगुणता, निगुणत्वम् ,

निगुणत्वम्

नैश

Mh, Bh according to property गुणतः ind

according to the properties of the letters गुणतः

ind Pāṇ 1.1.50, Kās accurate description of the p. (of

things) स्तुति f Kāvāḍ, Prataḍ, etc attainment of

peculiar property चरितगुणत्वम् Kis 7.2, सार्वकत्व

(Sch) a collection of properties गुणसङ्ग्रहः BhF 4.20.

26, गुणसङ्ग्रहः colour property (applied to persons

and things) तणः (तणम् g अक्षय्यदि) (ifc f अत) RV.

etc consisting of three constituent properties of Prakriti,

गुणमय m'n Bh 14.1327, Bhag, BhF 1.3 containing the

three constituent p. of Prakriti गुणमय rfn Bh 14.1327,

Bhag 7, BhP 1.3 devoid of all p. निर्गुण mf(आ)n Up,

Wh,etc the distinguishing property of the thing to be

proved साध्यतावच्छेदकम् divine p. देवतन्त्रम् in 11.2.

26 endowed with properties धर्म्य mfn KāthUp 2.13

furnished with particular p. समुप mf(आ)n SrS hav-

in something of two opposite p. साधारण mf(ई or आ)

n Susr, Vām, VarBrS having the p. of a mortal मर्त्यधर्मिन्

मर्त्यधर्मिन् mfn Wh having the same p. स्वधर्मिन् mfn R

having the similar p. सद्वर्त्मिन् mfn Vas, Vn, Wh,etc

knowing the p. गुणविदेन mfn Bhpr natural property

सगोः Bhag 5.19 , सीते f L of like p. समान

mfn W of the same properties एकधर्मे, एकधर्मैः

mfn Kavyād one whose property is like that of Vakshas

यद्विदुः mfn BhP the peculiar properties of the

letters 11 in numbers viz the eight bahya pravartas and

three accents गुणः Kās on ān 1.1.9 50 the

possession of great p. महागुणत्वम् Susr produced by the

three constituent n. of Prakṛiti गुणमय mfn MBh 14.

1327, Bhag 7, Bh 1.3 a property of all created things

गुणः the p. of a part अवयवम् Pan 2.3.20 Kas

the p. of the ~~Ishti~~ इष्टिम् SBr resting on the

three constituent properties of Prakriti गुणत्रयम् mfn

Bh 14.1327, Bhag 7, Bh 1.3 special p. विशेषः In,

Bh, etc specific p. विशेषादेशम् Kap the state of having

the p. of this हेतुत्वम् Ch p 6.8.7, 16.3 (Vedantas

200) the three constituent properties of Prakriti

गुणत्रयम्, गुणत्रितयम् .

to become one's property उपनम् उपनमाते

MS, Pur, Tur, Ch p, Rajat, etc to become the p. of गू

cl 1 (Phatur 1.1) भवते rarely भवते RV, etc .

property 2 I रत्नम् (ifc f आठ RV, etc , रत्नम्

Ph, Kav, etc - रत्नम् in 9.132.144, etc Vajñ 2.117,

Sak, etc , रत्नम् - अयसंचयः, अयसंचयाः pl Ph -

अयमात्रा, अयमात्रम् Pāncat, Kathās - सारः, सारम्

(ifc f आठ) Kav, Pur, Rajat , गृह्यार Mudr 1.23 .5

— अयः, अयम् — वित्तम् वित्तानि RV, etc — सावेद्

f Mai rē — (movable) दन्तम् PV, etc — आधत्तरः

— भोगः n, m, etc, भोगार्हम् w, भोजनम् PV, AV,

saigh — तस्य n PV, etc, तसूनि n pl m — रयि m

(rarely) f PV, AV, VS, Br, 'SrS, ChUp ॥ m rarely f

PV, AV, Br, 'SrS, 3hP — सम्परिग्रहः m — तस्य n .

2 II अप्रस् n PV — अमृतम् L — आशयः —

काञ्चनम् w — किञ्चन्यम् m 12.11901 — कोष्ठः

L — क्षीत्रपथम् PV 1.112.13 — गयः (वृषादि) pl,

AV — ग्रन्थः Jain, Sch — धम् L — पणः (i/c f आ)

L — परिवहः (ifc f आ) MBh, R, etc (esp. of

cattle) पुष्टम् RV, VS, AV (esp. of children)

पुष्टम् RV, TS, AV — पृथक् L — भागधेयम् RV, etc

— लोभः RV, AV, TS, Kaus, MBh — विभवः, विभवाः

m pl MBh, Kāv, etc — पिशः f pl Bh — वेदः ĀsvGr,

वेदनम् R, AV, वेदस् m RV, AV — सामन् n RV, TS

— सम्भारः (ifc f आ) MBh — सुवर्णम् — सुविदत्रम्

Mir 7.9 .

absence of property नैः स्वम् Var according to p.

गत्याद्रव्यम्

mfn KatySr according to the capability

lity of one's . वित्तशक्त्या acquirement of p. द्रव्यार्जनम्

all one's p. सर्वधनम् W , सर्ववेदसम् TS, Br, KathUp,

SrS another's p. परस्वम् परस्वानि n sg or pl 'In, Bhp, etc

परपरिग्रहः Apast , परपरिग्रहः Apast, परद्रव्याणि

n pl Wit any p. रिक्थम् In, Bhp , रेवणस् PW as if it

were one's own p. स्वतन्त्र ind Gaut attended with a gift

of all one's p. as a fee (at a sacrifice) सर्ववेदसदीक्षा
ण

mf(आ)On SrS, In being furnished with p. परिग्रहः (i.e)

Bh, Kāv, etc being possessed of p. परिग्रहः (ifc) Bh,

Kāv, etc being the p. of any one यौतक mf(इ)n Bh

bringing p. आमरद्वयु mf(5.79.3) common p. साधारणधनम्

deprived of one's p. निःस्वीकृत mf(Var, निःस्वीभूत

mf(1st) , हतद्रव्य mf(Mal, हतवित्त mf(BhF deprived

of p. व्यर्थ mf(आ)n Pañcat desire of another's p.

परस्वेष्टा desirous of p. भूतिकाम mf(TS, etc , रायस्काम

वस्तुभावः
mf(1st) destruction of p. सयस्काम W devoid of p.

व्यर्थ mf(आ)n Pañcat division of p. दायविभागः

entire p. सर्वस्वा Kaus giving all one's p. to priests

after a sacrifice सर्ववेदस mfn Mn 11.1 giving away all

one's p. सर्ववेदसिन् mfn Kath giving p. अप्सस्वत् mfn RV

good p. सद्गन्म IT great p. सुविचम TBr having beauti-

ful p. सुरेष्ठास् mfn RV having complete p. सर्ववेदस् mfn

AV having little p. अल्पस्व mfn GopBr, Wait , अल्पस्व-

मत, स्वमत mfn Satr having much p. भूरिधन mfn AV hav-

ing no p. अस्व mfn Wh, निष्परिग्रह mfn Wh, Hariv, etc,

निधन mfn L , अस्वता L, अस्वत्वम् Kathās having

one's p. unimpaired अनष्टवेदस् mfn RV 6.54.8 having p.

सर्पि mf(आ)n Rājāt, परिग्रहवत्, परिग्रहिन् mfn MWh

having small p. तदुमात्र mfn MWh having the same p.

(Agni-Soma) सवेदस् mfn RV having whatever is born as

his p. जातवेदस् mfn RV, A, TS, etc a heap of p. अयौघः.

MWh 3.15307 including landed p. सम्भूमि mfn Br, KatyBr

increase of p. धनवृद्धि f IW increasing p. वित्तविवर्धन्

mfn Mn 8.440 inheriting p. रिक्थिन् mfn or n Yājñ, Dayabh

रुक्थिन् mfn Yājñ the keeping safe of p. योगक्षेमः.

योगक्षेमाः m plRV, etc, योगक्षेमौ m du, योगक्षेमम्

landed p. (of ■ monasteries) आरामपरिग्रहः Sukh ' line

or series of lost p. ' (Booty) नष्टातिमूत्रम् living upon

another's p. परस्वोपजीविकम् प, परस्वोपजीविन् mfn R love

for p. स्वानुभावः Kathās loss of p. धननाशः Kāv, धनक्षयः

Var, Panc, विभवक्षयः वस्तुहानि
Can, निभवक्षयः f a merchants

original p. मूलवणिग् धनम् moveable p. अमूर्तम्

AV 5.31.4 one's o n p. निजस्वम् स्वार्थः, स्व,

स्वापतोयम् MBh, Kāv, etc one who employs his p. well both

by giving and enjoying सुकृत mfn L one who gives away

all his p. to the priests after a sacrifice सर्वतदसु m

L one who has lost his p. नष्टयि mfn Kathās one who

receives p. ऋत्थग्राह m n Vājñ 2.87 one whose p. is ruin-

ed निपन्नार्थ B (v.l. निपन्नात्मन्) original p.

मूढद्रव्यम् L a particular kind of p. धनरूपम् C ut a

personal p. परिच्छद. n, etc a person's entire p.

सार्वभौमसम् peculiar p. स्वधर्मः W possessed of p;

अस्तिमत् mfn L possessing large p. पृथुसम्पत् mfn

Rājat possessing little p. अल्पपरिच्छद mfn Divyav (conj)

possessing much p. रयिन्तम् mfn IV possessing p. स्ववत्

mfn TS, Taim , रिक्त्यन् mfn W (prob) possessing p.

inherited from a father पित्र्यपिशावत् mfn R possessing

p. which is designed for pious purposes योगक्षेमवत्

mfn L possessing p. भूतभूति mfn W (in law) the vir-

vate p. of a married woman (consisting of that which has

been presented to her at her marriage as a token of respec-

et or kindness by her father or mother in ⁱⁿ ~~father~~ law)

भावप्यार्जितम्

probably the word of p. वसोप्यति m

AV 1.1.2 p. coming from a wife स्त्री वित्तम् L p. destined

for pious uses and sacrifices योगक्षेमः, योगक्षेमाः m pl

out 28.46, in 9.212, योगक्षेमा m du, योगक्षेमम् (esp) n.

given at marriage यौक्तिकम् Yājñ, Bh, Bājat p. given to

the wife at the wedding आध्याग्निकृतम् the p. ~~xxx~~ i.e. xham

lands or money of Brāhmanas श्रोत्रचम् Gaṇḍ, Pañcar n.

in रक्षितम् (loc) Kathās, Bhṛ p. left at death

रिक्तम् PV, AitBr, etc p. left by bequest रेक्तास n

RV the p. of a Brahman विप्रचम् Mricch p. of a corpor-

ation जणद्वयम् Yajn 2.187 the p. of a king राजस्वम्

In 8.149 the p. of a minor or infant बालधनम् In 8.

147 the p. of a Vratya व्रात्यधनम् PancavBr the p. of the

Asura आसुरचम् In 11.20 p. presented after marriage

to the wife by her husband's family अन्ताधेयम्, अन्ताधेय-
कम्

In, etc a p. put under the care of a creditor friend etc

उपनिधि In 8.145, etc Yajn 2.25, Mh p. received

by a wife at the wedding अध्यग्युपागतम् p. received by

a woman at the time of marriage पतरेणार्यम् Tas, पतरेणार्य

(p.) the owner of which has disappeared प्रनष्टत्वामेक

mfn Mn 8.30 a resignation of p. by a father to his son

पुत्रेभ्यः W seizing another's p. परस्वहृत् mfn Var, परस्व-

दायिन् mfn Mn , परस्वग्रहः Prab. परस्वहरणम्^I, sharing

p. रित्यभाग्नि (Mn), रिक्तभाज् (Mn, Gaut, SāṅkhGr,

sch) mfn ' Siva's p. ' (anything that has been offered

to Siva) शिवरचम् IM spoiling (of one's own) p.

अर्चयिष्यन् Mn 7.48.51, etc stolen p. मुषितकम् 'as ,

मोक्षः

In 9.278 taking another's p. परस्वहत्mfn Var, परस्वदायिन् mfn In want of p. निःस्वभावः Santis,नैर्धन्यम् Kathās the whole of one's own p. स्वरसर्वम्Cat ' whose p. is the earth ' (a king prince) भूधनःL a wife's peculiar p. (said to be of six kinds)स्त्रीधानम् Gaut, In, Yājñ, etc with lan ed p. सभूमिmfn Sr, KātyŚr with one's p. सहवसु mfn PV 2.12.8without p. निर्वसु mfn, निर्धन mfn Wh, Kāv, etc ,निर्द्रव्य mfn together with the p. सवित्त

mfn Laty .

to convert into property रै कृ रै करोति n 2.

66, Sch .

prophecy n अग्रनिरूपणम् (with Buddhists)

व्याकरणम् SaddhP , etc .

^p
prophesied adj प्रदर्शित .

prohesy vb उद्दिश् उद्दिशति, उद्दिशते P, Sak,

निर्दिश् निर्दिशति MBh, Var — प्राशस् प्राशसति, प्राशसते

Can .

to prohesy anything about anyone व्याकृ व्याकरोति,

व्याकुरुते (acc) (acc) Lalit, Varan to p. to

राध् राध्याति (dat) Pan 1.4.39, Kas .

^p
prohesying adj भविष्यद्भूत, भविष्यद्वादिन् ।

^p
prohesying n प्रदर्शनम् ।

prophet n सिद्धादेशः Mālav, Ratnāv — दूरदर्शिन्

m — कवि m .

any inspired prophet (~~EX~~ e g Vyasa Kapila etc) सिद्धः

AsvGr, MBh, etc .

prophetic adj काव्य RV 1.117.12, 8.8.11, 19, AV,

RV 5.39.5, 10.144.2 .

propinquity n सकाशः ^{Gr̥, Up, Bh, etc} .

propitiate vb प्री cl 9 प्रीणाति, प्रीणीते, cl 4

प्रीयते (ep. and m c also प्रीयति, प्रियते, ^{प्रियति}) RV, etc ,

प्री ca s प्रीणयति (प्रापयति Siddh, प्राययति

op) ^{Gr̥} AsvGr̥, Tājñ, Bh, etc , आप्री (आप्रीणाति

AitBr 2.4) IV, TS, ^{Gr̥} — संतुषं caus संतोषयति ^{प्रसद्} ~~caus~~

प्रसादयति

in, Bh, etc, सम्प्रसाद

caus सम्प्रसाद
यति

Bh, R, etc — राध् caus राधयति TS, r, राध् राधयति

IV, Ait Br ~~xxx~~ अभिराध् caus अभिराधयति Bh, etc, उ ताराध्

caus आराधयति, समाराध् caus समाराधयति Bh,

pur — आवन् desid उपाविनासते PT 1.41.8 — आवन्

caus आवयति Kathās, Vas, etc — उपगृह् उपगृह्णाति

उपवन् desid उपविनासति PT 6.15.6

— उपाह् उपाहरोते, उपाहरते Bh 10 — फृज्

cl 6 फृजते cl 4 = Ā cl = Ā — संवन् caus संवन्नयति

(or संनयते) AV — स्नद्, स्नाद् caus स्वदयति, स्वदयते

Maitr — स्तधय Nom स्तधयति PhP (Sch) (?) धी

cl 4 धीयते Phatup 26.37 .

to try to propitiate समारम्भ् समारभते rarely

समारभति) Ph .

to wish to propitiate प्री desir पिप्रीषति Ph,

अनुनिताषा HParis' .

propitiated adj राद्ध

RV, संराधित

W

अभिराद्ध ^{sis} 1.71, आराधित — यैणान् AV —

समाधित Kathās .

guarding when propitiated आधोत पा m VS, ^{Br} p.

with ghee (Agni) घृतप्रसक्त

RV 5.15.1 ' they that

are to be p. ' साध्याः m pl RV, etc ell p. स्वाराधित

Hit .

to be propitiated प्रसाध्य RVh, R, Sah, Balar ,

संतोषणीय

RVh , राध्य

RV , आराधनीय RVh,

Kād , आवृज् आवृजे Bhṛ , संग्रह्य Hit .

not to be propitiated अप्रसाद्य difficult to be p.

दुःसाराध्य, दुःसाराध्य Kāv , दुष्प्रसाद Bhṛ , दुष्प्रसादन Bhṛ

easy to be p. सुखसाराध्य Bhṛ to be p. by sacrifice

(said of Vishnu) राजसाराध्य VP to be p. ' by sons)

मुञ्जसात .

having propitiated प्रीणयित्वा ind p .

propitiating उपसंगृह्य ind p pas .

one who propitiates आराधयितुं mfn Śak 125. .

one who propitiates संग्रहीतुं m / nast .

one who has become propitiated प्रसेदितुः mfn .

propitiating अर्ज प्रसादक m - आराधन mfn; Koth-

as , आराधय (gana ब्राह्मणादि Pān 5.1.224) , उपराधय

gana ब्राह्मणादि Pān 5.1.224 — आवर्जक Rājāt —

संवत्सर

संग्राहीन्- (f) AV .

pit for propitiating one's Guru गुरुप्रसादनीय An

1.5.9 not p. by gifts आपृणत्

p. men मेकसुहाहि
३१

Kam .

one who has the semblance of being propitiated

संतोषणीयम् .

propitiating n प्रसादनम् h, Kāv, etc , प्रसन्ना

w — राधनम् (only L) — संतोषणम् h (the

act of आराधयम् Pan 5.1.124 — आवर्जनम् h —

संवर्जनम् (संवर्जना) AV, etc .

for the sake of propitiating thee वत्प्रसादनात्

a means of p. समाराधनम् Malav .

propitiation n आराधनम् MBh, P, Kathas, Kum, etc —

आप्री — आनामनम् — उपग्रहः — asar

(in dram) उपन्यासः Sāh — संग्रहः Mn, MBh, etc, संग्रहणम्

TS, MBh — समाराधनम् Bagh, Sarvad — साधनम् (ifc f

आ) (only L), साधना L -

propitiation of Bhagavat भगवदाराधनम् the p. of

men नाकसङ्ग्रहः Bhag, R (v.l.) Bh^r p. of the deities

आराधना L p. of the planets (by sacrifices etc)

ग्रहशान्ति VarBrS 43 .

propitiatory adj आराधयेष्णु R — शान्तिक Heath.

any propitiatory rite for averting calamity or evil

शान्ति f Br, etc a p. gift प्रसादः L प्रसाददानम्

MM a p. gift of food प्रसादद्रव्य, प्रसादान्न p. oblation

शान्ति m GrSrs, Mn (esp. 3.69.71) MBh, e c a p.

offering प्रसादः L a p. offering of food प्रसादद्रव्य,

प्रसादान्न a p. rite for averting evil शान्तिकम्

MBh, VarBrS, etc a room for performing any p. rite for

averting evil शान्तिसञ्चन n VarBrS a vessel for p.

water शान्तिपात्रम्, शान्तिभाजनम् ^{San'chGr} .

propitious adj सप्रसाद ^{Rad, Pañcat. Athas} -

सम्प्रसन्न ^{Bh²}, प्रसन्नात्मन् ^{Haitr²p} - प्रसादरथ

— शर्मद (^{'Sarm²d}), शर्मदातृ (^{Bh²}), ~~शर्म~~ शर्मिप्रद

(^{Bhartr}) — शिव f(आ) RV, etc, शिवंकर f(इ)

— शिवताते ^{śālatim}, शिवतातिक ^{śālatim} - शोभन f(आ)

or इ) VarBr3, Rajat — कल्याणकृत् Bhag 6.40 — पुण्य

f(आ) RV, etc — अदच्छुन RV 9.61.17 — अदुःख

— आनम्र — उपयोगिन् — ओमन्वत् Vaitr 4.3.9,

Br 1 — जुष्ट RV 9.42.2 — सम्मुरत f(ई rarely आ)

Kāv, Kathās, Pañcat, सम्मुरवीन f(आ) Pāth—सुविदन्

RV, AV, सुविदप्रिय PV — श्रेयस् Bh 1.3020 .

anything propitious शोभितम् R, Pur exceedingly

p. अभिहृम्ण — f(आ) BhP knowing what is p. शिवज्ञ

W other than p. (cruel) शिवापर AV शिवैतर

BhP ' p. at all seasons ' (N. of Śiva) सर्वकालप्रसदिः

MBh ' p. to Devaki or the earth ' (N. of Krishna)

पृश्निभद्रः L rendered p. अभिराध् Śis 1.71 .

to be propitious (as gods to men) आनम् P 6.

50.4 , - स्तुच् cl 1 स्तोचते Rhatup 6.15 .

to be propitious to अभिर्क्षम् (dat or loc) RV to

be rendered p. अभिराध् caus pass अभिराधयते P to

intend to render p. अभिराध् caus desid अभिराधयिषति

to accept propitiously अभिष्ट अभिष्टणाति

propitiousness n माङ्गल्यम्
अभिष्ट

n 5.70, Sch.

extreme propitiousness सुप्रसादः

p. on one's

Guru गुरुप्रसादः W.

proportion (in arithm) n अनुपातः (in met

hem) अनुपतनम् — तारतम्यम् Bricch 10. $\frac{5}{6}$, Sah 1.

$\frac{2}{3}$.31, Udbh, Kulad - प्रक्रमः (ifc f अ) Vedantas —

व्यवस्था Bhpr — आत्मवत्ता L — गति f KathUp 3.11

Bhag, Pañcat, etc .

good proportion सुविमर्कता usr in p. as यथावत्

तथावत् , एवं in p. to प्रति ind , विशेषतः

ind (comp) in 11.2 mutual p. सम्प्रयोगः relating

to the 5 proportions of numbers पञ्चशक्ति nfn (in

medicine) the science of (right) proportion (e s of

the right relation~~ex~~ to between the humours of the body,

of medicines and remedies etc) विमानम् Car .

proportionably अशांशतः ind () , अशांशम्

ind (A) .

proportionately विभागइत्य ind Mn, Wh, etc,

विभाजतः ind Sarvad, W .

proportionately to the quantity of parcel यावच्छक्रेरम्

ind Ap' r n. the the number of the lokas यावच्छक्रेरम्

ind Vop .

well proportioned सुविभक्त mfn. sh, fāv, etc, सुसम

m(आ)n Vishn having every limb and member well p.

(one of the 80 minor marks of a Buddha) सुविभक्ताङ्गुलान्ता -
इत्ता

Dharmas 84 .

propose (as a prize) vb पुरोध्या पुरोधत्ते PV 5.

86.5 .

to propose an agreement दा १ ३ ददाति (दत्ते)

(with समयम्) Kathās 18.139 to p. any measure मन्त्र

cl 10 (Phatup 33.6) मन्त्रयते (rarely मन्त्रयति)

MBh, Kāv, etc .

proposed adj प्रस्तुत MBh, Kāv, etc -- प्रतिज्ञात MBh,

Kāv, etc — (as a prize) उपाहित SBr 11 .

a proposed contest हिताम् धनम् .

proposition (in logic) n प्रतिज्ञा IW 61 -- तादः

Sarvad , Susr — हेयम् L , पूर्वपक्ष

abandonment of one's own proposition (after hearing

the argument of the opponent) प्रतिज्ञासंन्यासः Nyayas adh-

erine to any particular p. तादस्त mfn W an assertion

about a p. तादवाद mfn W in characteristic of p.

प्रतिज्ञात्वक्षणम् containing more than one p. बहुप्रतिज्ञा

mfn W contradiction between a logical p. and the argument

प्रतिज्ञाविरोधः Nyayas following any particular p. तादस्त

mfn giving up a p. प्रतिज्ञाहानि f Nyāyas logical con-

lection of p. and conclusion अन्तर्यः (in log) the p.

restated प्रत्याम्नायः (in logic) the p. to be proved

प्रतिज्ञा IV 61 (in logic) the p. to be proved in a

syllogism पदेतः (ifc f or ^आ इ) Tarkas, Bhāṣya (in

logic) a subsequent p. on the failure of the first

प्रतिज्ञान्तरम् Nyāyas .

propound vb विद्मू विद्मूवीति, विद्मूते + प्रस्तुक्

RV, TS, Br, etc

propounded adj प्रस्तुत Ṛh, Vāy, etc .

propounded as a ride or matter of secondary importance

अन्वाचयक्षिष्ट p. in the law-books स्मृत ṚgSr,

Mn, Yājñ, etc .

to be propounded of प्रतिपादनीय Jan, sch to be p.

प्रतिपाद्य

Sank, Vedāntas, Kās, प्रवचनीय

SankhGr .

प्रतिपादयितु

propounder n प्रवचनीय m Kās — प्रवचनीय: Pan, L .

one who propounds प्रवचनः hp the first propound-

er of a doctrine आदिवाक्य Arabb . Introd p. of the

law धर्मशास्त्रः Buddh (v.l.), धर्मकायिक .

propounding n प्रदशिनम् PPrat, MBh, Samk —

प्रतिपादनम् Var, Samk, Sah .

the being propounded प्राप्तुल्यम् MBh .

propped adj संस्तम्भित MBh, Kav, etc, स्तब्ध —

विषब्ध MBh, Susr .

not propped up अनवलम्बित, अनवलम्ब .

propping adj विष्टम्भन f(ई) १९, विष्टम्भक

Katyār, Sch .

propping n समुपस्तम्भः १९, स्तम्भः (ifc f_3A)

Bhartr, विष्टब्धि f_Anup .

propping up प्रत्युत्तम्भः Tāndār, प्रत्युत्तम्भनम्

(Say) , प्रत्युत्तब्धि f_3r .

the arising of proprietary right स्वत्वोत्पत्ति f W be-

come the subject of p. right स्वत्वास्पद्योभूत mfn MW cause

of p. right स्वत्वहेतु m W cessation of p. right

स्वत्वानेवृत्ति f W having p. right स्वत्ववत् mfn MW

p. right to स्वत्वम्

Kathās, BhP, स्वत्वा MW .

proprietor. n स्वामिन् m n, etc — इक्षित

m .

former proprietor पूर्वोद्योक्तारिन् m MW having many

proprietors बहुस्वामिक mfn MW the proprietor of a

village पिडाशः (only L) .

' sons proprietorship ' (a resignation of property

or power by a father to his son) पुत्रैश्वर्यम् W that

in which any one has p. स्वत्वास्पदम् W .

proprietress n स्वामिनी MDh, Kāv, etc — राष्ट्रि

f Gobh, राष्ट्रि RV, AitBr .

propriety n युक्तत्वम् Vedantas, युक्ति f Ph,

Kāv, etc, m शोऽयता P, Kathās, etc, m युक्तम्, योगः

Ph, Kāv, etc — उपपत्ति f KātyŚr, Ph, etc — सामञ्जस्यम्

R (B) Sch, समञ्जसम् MB — सामीचीन्यम् Kāv, समीचीनम्

W, समीचीनता Bāghav, समीचीनत्वम् Nilak — न्यायत्वम्

न्यायत्वम्
Kaiy, न्यायता SankhŚr, न्यायः TS, Br, Ph, etc

— याथातथ्यम् Ph, R, etc — अनतिक्रमः — अभिप्रेतः Pan 3.3.37,

Tait — क्षामम् W — देशरूपम् MBh 12.3961 — पात्रम्

(ifc f आ) W — व्यवहारः L — सम्बन्धः ifc f आ

L — स्थिति f MBh, R, Ragh .

accordant with propriety यथोचित R, Hit, etc

according to p. यथोचितम् ind Pāncat, Kathās, यथोचित्यात्

ind Sah actin with p. न्यायवर्तिन् mfn in, Yājñ, न्यायवृत्त

mfn in, R consisting of p. विनयमय mf (ई) n Kād con-

sonant with p. यथारोप्य mfn in an example of p. ~~यथारोप्य~~

न्यायधारः " having good p. सविनय mfn Kāv, Kathās

lost to a sense of p. हस्तिविनय mfn in observant of p.

कृतोदिन् mfn in possessing p. विनयभाज् mfn W

p. of act आजिवम् p. of conduct मर्यादा Kān, Pāncat,

नियमः JMB 55, etc p. of observance आजिवम्

regardless of p. अनाचार.

the plant Proralia corylifolia (commonly Hakua)

कुष्ठनाशिनो, कुष्ठहन्त्री L .

prosaical adj पतत्प्रकर्षे Mr, Sāh, etc .

prose n गद्यम् Msh 3.966, Kavyād, Sāh, etc .

consisting of prose and verses गद्यपद्यमय mf(३)n

Sāh 6.336 a kind of easy p. पूर्णमिदम् Balar 10.78 ,

चरणम् Vām 1.3.25 , (expounding the purport of

of a foregoing verse) पूर्णकम् Chandom , पूर्णिका

W a kind of elaborate composition in which the same

subject is continued through alternations in p. and verse

अथ f Kāvyaḍ 1.31, Sāh 6.336, Pratāpar a kind of

p. चरकः L a kind of p. composition अत्रकः L

a kind of p. composition with few compound words अत्रकः

(ifc) .

prosecute vb प्रसृ caus प्रसारयति vād .

prosecuted (in law) adj अभियुक्त Yājñ, etc,

व्यवहारमिश्रस्त W — आप्त L .

to be prosecuted (in law) अभियोक्तव्य Mn 8.5 ,

नियोक्तव्य Mn 8.186 (v.l. अभियोक्तृ) .

prosecuting adj अवस्थित .

prosecution (in law) n प्रातिज्ञा Yājñ .

prosecution of प्रवृत्ति f Rājat, Hit, Sah .

prosecutor n अभियोगिन् m -- वादिन् m Yājñ,

Nar — अर्थिन् m In 8.62 & 79, Yājñ 2.6 .

of the same prosodial measure सममात्र mfn

Indst .

not prosodial अमात्र mfn MāṇḍUp .

prosody n कालः (ifc fआ PPrāt,) Prāt, Pān .

on the subject of prosody अधिमात्रम् ind .

a kind of Prosopis शान्ता L.

Prosopis spici cra शम्भो AV, etc — शङ्कुफला,

शङ्कुफलिका Bhpr — केशदमनी Gal, केशमथनी L

— तपस्वीषा Gal — जीवन्ती L — न्यग्रोधः L —

पापशमनी L — लक्ष्मीनी L — शंकरो L — शान्ता

L — शिवा L, शिवाफला L — शुभकरो L, शुभा

(only L) - सत्कुफला, सत्कुफली L - सुनदा L

सुपत्ता L - सुभद्रा - सुरभि, सुरभी f-- हविर्गन्धा

L .

prospect n आशा AV, 'Br, ChUp, F, 'Sak, Kathas,

Pancat, etc — अभ्याशः (अभ्यास) ChUp .

affording a wide prospect प्रचेतुन mfn RV .

prosper vb समृध् समृध्यति, समृध्नोति In, Th,

समृध् pass समृध्यते RV, AV, ChUp, R, ऋध् pass

ऋध्यते ṢBr, BrĀrUp, ऋध् cl 6, 2, 4, 5, 7 ऋध्याति,

ऋध्नोति, ऋणद्धि RV, AV, ṢBr, Th, n, etc — रध्

cl 5, 4 (Thātup 27.16, 26.71) रध्नोति, रध्यति (Ved

also pr रधति, रध्यते) RV, TS, Br, GrŚrs — प्रवृध् प्रवर्धते

(rarely प्रवर्धति) RV, etc, अभिवृध् In, etc, संविवृध्

संविवर्धते

Th, विवृध् विवर्धते RV, etc,

वृध् cl 1 वर्धते (intrans) RV, etc — पुष्

cl 1 (Dhātup 17.50) पुषति (trans) cl 4 (Dhātup

26.73) पुष्यति cl 9 (Dhātup 31.57) पुषणाति

RV, AV, VS, SBr (with पोषम्, पुष्टिम्, वृद्धिम्) ^{अधेध} —

— उचु उत्तवीति (RV 10.59.1) — रुध् cl 1

रुधते (rarely रुधाति) RV, AV, VS, SBr, In ^{प्रकृप्}

प्रकृष्यते (rarely प्रकृष्यति) — प्रतृ प्रतरते

RV — प्रतिष्ठा प्रतिष्ठति, ^{प्रतिष्ठते} RV, etc — महीय Nom

महीयते Tup — या cl 2 (Dhātup 24.41) याति Bhr —

रुह् cl 1 (Dhātup 20.19) रोहते (m c also रोहते

सृष्टे, सृष्टे) RV, etc — संस्था संतिष्ठते (ep. also

संतिष्ठति) Wh — सम्पद् सम्पद्यते (in some forms

also E) AV, etc — साध् cl 1 साधाति, साधाते (cl 4

साध्याति , cl 5 साध्नोते Dhatup 26.71 and 27.17) RV ..

to to be prospering in अभिभू (loc) RV 5.37.

to follow in p. अनुप्रतिष्ठा TS, Chp to go on p. अनुपुष्

VS .

to prosper after another अनुपुष् (acc) ShadvAr

to p. by अधिबृध् (loc) अधिवर्धते RV 9.75.1 to

p. greatly समृध् समृधते AV, BhP to p. in पोषम्

ind (with पुष्) (corn) Pat , — भू cl 1 / Athap 1.

1) भवति rarely भवते (instr) RV, TS, Br to p.

in addition (?) उवैध् उवैधाते Pāṇ 6.1.89, Kās to

p. in one's person स्वपोषम् ind (with पुष्) Pāṇ 3.4.

40, to p. through आधिवृध् (loc) आधिवर्धते

RV 9.75.1 .

to cause to prosper समृध् caus समृधेयति VS,

3Br , निवृध् caus निवर्धयति RV, Kāv, etc , वृध्

caus वर्धयति, वर्धयते

(in later language also

वर्धयति) AV, SBr, MBh, etc , वृध् cl 1 वर्धते

Med and ep. also वर्धति) trans P RV, AV, SBr, MBh , उद्

caus उदययति RV 2.4, KātyBr , रुध् cl 6, 2, 4, 5, 7

रुधयति, रुधोति, रुणादि

RV, AV, SBr , पुष्

caus पोषयति RV, etc , पुष् cl 1 (Dhātup 1.50)

पुषति (trans) cl 4 (Dhātup 2.73) पुष्यति

cl 9 (Dhātup 31.57) पुष्णति RV, etc , उपकृ

उपकरोति, उपकुरुते

R, in, Teah, etc , राध् caus

रुधयति BhF, Kum 6.90, Bhatt, प्रभू caus प्रभाप-

गति Br, Hh, etc, भन्द caus भन्दयति Phatup 32.

50, Pop, समेध caus समेधयति AsvGr, Hh, etc to

strive to p. भू caus बुभूषति, बुभूषते TS, Br.

to wish to prosper सम्भू desid सम्भुभूषति

Sankhar.

made to prosper

ऋद्धित

mfn MBh 18.105 made top. by the power of a sword

असि-ऋद्धित

mfn MBh 18.105 .

prospering adj समधुक् TS, अधुक् 3Br — संतुद्ध

MBh, Kav, etc, सुतुद्ध

AV — पोषुक् ShadvBr — उपचित

MBh, BhP, Megh, Ragh, etc .

always prospering

सदातुद्ध

f(आ) MBh p. a family

वंशवर्धन

= (इ) Vikr, वंशवर्धिन्

MBh p. by food

अन्नावृध् (final अ lengthened) RV 10.1.4 p. tri-

ends मित्रवर्धने AV p. the wise संविवृध् RV 8.63.4

p. well सुखमसाधस् Gaut, MBh .

causing to prosper समर्थक , समर्थन f(३)

SankhSr .

wishing to make prosper संविवर्धयेषु Variv .

prospering n संवर्धनम् MBh, Vikr — समेधनम् R .

prospering in affairs संव्यवहरणम् Kull on Mn 10.4 ,

संव्यवहारः Ganit, MarkP .

prosperity n सम्पत्ति f Vir, P, etc, सम्पद् f

SBr, Chp, MBh, etc — श्री AV, etc, श्रीमन्ता Kav, श्रिया

Kav, BhP, श्रीक (ifc fआ) — लक्ष्मी (ifc mfn (इ))

(with पुण्या) AV, etc — सामृद्धयम् R — ऋद्धि f VS, TS,

SBr, AsvGr, etc — वृद्धि f MBh, etc — विवर्धनम् MBh, P, etc

अभिवृद्धि f MBh, In 2.109, विवृद्धि f n 1.31,

प्रवृद्धि f Var, Rājāt, वर्धनी MBh, R — अभ्युदयः

In 3.254, P, etc, उदयः Kathas, Rāch, etc, समुदयः

(rarely समुदयम्) Brich — पुष्टि f RV, etc, पोषः

RV, AV, Br, GrŚrś — सौभाग्यम् RV, etc, सौभाग्यता, सौभाग्यलम्

, सुभगलम् RV, PārGr — परभागः L — भाग्यवत्ता Sāh,

भाग्यसमृद्धि f Inscr, भाग्यसम्पद् f Bāsh, महाभागः

भागधैर्यम् Bhartr — विभूति f Pras'Up, MBh, etc,

भवभूति f Agp, Pect — भव्यम् Bāsh, Chūrtan — भवः

MBh, Kāv, etc — भूति — f PV, etc, भूतम् MS, SS, Ait Br

— भीवन्म L — स्फीतता Kam, स्फीति f Pājat —

उन्मति — f Pāncāt, Bhartr, Kathās, etc, उन्मत्तम् Prasān

nar — सुखता, सुखत्वम् R, Kathās, Sarvad, सुखम्

L — कौशलम् MBh 4.486, Bhṛ, कौशल्यम् (gana

बाल्मण्णदि) MBh, R — सुप्पुता Mahāv — सौमङ्गल्यम् BhP

— योगक्षेमः, योगक्षेमाः m pl IV, etc, योगक्षेमी m du,

योगक्षेमम्, (as a son of Titikshā) क्षेमः BhP 4.1.

51, (personified as a son of Dharmā and Śānti) क्षेमः

VP — भद्रता (also भद्रत्वम्) RV, भद्रम् RV,

etc — भद्राक्षः Un 4.15, Sch — कल्याणम् — सिद्धि

f Mn, Bh, etc — उपचयः Bh, Susr, Nit, etc — शिवम्

RV, etc — शैवम् Bh — शुभम् Kaus, Mav, Mathas, शुभताते

f Satr, शोभनम् R, Pur .

II अनुकूलता — इकृवात् — उत्क्रमः — कति

f L — एधात् m f RV 8.86.3, AV, ŚBr, etc, एधस n

SankhGr 5.1.8, Bh, एधा L — कन्त्वम् WairS 1.10.10

— कम्ता Subh — कौतुकम् Bh 1.17.26 — दानु m L

— नन्दा L — निरापद mfn MBh — परिबृंहणम्

BhP — फलसम्पद f W — भगः B, A, Br, Vajñ, Bh —

राधा L — शैवत n B — वन्दन L — युष्टि f W —

शान्ति f MBh, R, etc — शुभम् SBr, SankhGr — शैवम्

— श्वःश्रेयसम् L — सम्बन्धः (ifc f B) L — सुगन्तु

n AV 6.1.3 — सुगमम् Waigh 3.6 — सुनितम् B, A, Br

— सुस्वधा MarkP — स्फाटि f Sutr — स्वरिति n f B, etc,

SBr, MBh, R, BhP . .

no prosperity अयोगक्षेमः SBr & Aitr .

abode of prosperity श्रीवासः with , कल्याणमन्दिरम्

according to p. यथाविभव ibc Pāncat, यथाविभवम् ind

MarkP, Hcat, यथाविभनतः, यथाविभवमानेन, यथाविभवविस्तरम्

यथाविभवविस्तरम्, यथाविभवसंभगात्

यथाविभवविस्तरैः, ind Hcat acq isition of increase

of p. समृद्धिवृद्धिकामः with the act of causing p. to a family

वैश्वर्यनम् R another's p. परभाग्यम् W being in a great

p. बहुपुष्ट mfn HcatrS being in p. शैस्थ, शैस्था

mfn Pan 3.2.77, Sch a betower of p. वर्धनः with, p, 352

bestowing p. श्रीद mfn Pāncar , श्रीपद mf'अ' n Pan-

car , अद्विमत mfn Susr bringing all p. विश्वसोभग mfn

RV bringing p. अभ्युदयावहः Bear, (said of Pushan)

पुष्टिभर mfn B., अद्विमत mfn Susr causing p. प्रीकर

mf(आ or ई)n Heat , वृद्धिद mf(आ)n VarBrS , विबु-

द्विकर, विवृद्धिद mfn VarBrS , पुष्टिद mfn Hariv, Var, Susr,

पुष्टिदावन mf(अरी)n Kaus' , उपवयावह mfn Kam,

भद्रकारक mfn Var, भद्रकुर mfn L , भद्रकुरुण mfn Pan 6.2.70,

Vartt 8, Pat , अद्विमत mfn AsvGr 4.8.9, पौष्य mfn RV,

पौष्यावत् mfn RV , भद्रावह mfn , भद्रकृत mfn RV, TS,

कल्याणकर, कल्याणकार mf(ई)n, कल्याणकारक mfn Vān

2.15 , शिवकर mf(ई)n W, शंकृत mfn Tīr, शंकर

mf(ई)n Nir, Wh, BhP, शुभावह mfn VarBrS, Pājat, शुभ-

तातिकृत mfn, परिपूरक mfn Full, शान्तिद mfn VarBrS,

शान्तिकर mfn VarBrS, शुनिकुरि m ParGr, (said of Śiva)

स्वास्तिकृत mfn Śi ag, रिष्टताति f causing p. to all

men विष्वायुपोषस mfn PV causing p. to friends मित्रानुग्रहणम्

haitrūp conducive to p. श्रेयस्कर mf(ई)n 'n, 'Wh, etc,

श्रेयस्कृत mfn BhP, श्रेयस mfn Vāv, Hit, VarGr con-

ferring great p. महोदय mfn 'n, etc connected with p.

शान्तियुक्त mfn R the desire for p. मङ्गलौपेक्षा SBr desire of

p. सुजातुया FM desiring p. सहृदिकाम mfn KatySr , भूषण

mfn 'n 4.135, (भविष्यु , भवितु L) desirous of p.

सहृदिकाम mfn SBr , श्रेयस्काम mf(आ)n ksh.BhP , पुष्टिच्छु

mfn KatySr endowed with p. भगवन्त mfn R 1.24.5 , शुभान्वित

mfn L , शुभसंयुत mfn L extraordinary ^{any} p. अतिवक्ष्मी f

for p. शुनम ind R , AV for the sake of p. भूसर्थम् ind

1 , मङ्गलार्थम् ind full of p. शिवमाय mf(आ, ई)n BhP

future p. श्रौवसीयम् Das giving p. वर्धः (said

of Adityas) भुवङ्गत mfn TS, Kāth, Āsv, Āsvr godd p.

सुपुष्टि f AV granting increase of p. रायस्पोषदा (TS)

रायस्पोषदम् (TS) mfn granting p. आभ्युदयिक mfn Mricch,

Uttarar, etc , वर्धन mf(ई) n (often ifc) RV, etc great

p. सुसम्पदः f pl nced , महोदयः Kāv, BhP , महर्द्धि f.

समृद्धि f AV, ŚBr, Up, Bh, etc , सुधेमम् VerBrS, सभासदा

SankhBr having p. सञ्जीव mf(आ) n Śis, Sch having p. in

one's own power स्वाधीनकुशलः mf(आ) n Śak he who is the source of

all p. विश्वशम्भू m EV increased p. अभिवृद्धि f WarBrS in-

creasing p. वस्यस n EV, AV, पुष्टिवर्धन mfn EV, etc 'increa-

se of p. ' (N. of a man) कल्याणवर्धनः Buddh , रायस्मौषः

Prat leading to p. स्वास्तिगा mfn EV the lord of p. पुष्टिपति

m S, Br, GrSrs , पुष्टपति m AV , भगेशः Svet'p a means

of attaining p. स्वस्त्ययनम् , स्वस्त्ययनानि Jatakam means of

producing p. समृद्धिकरणम् ParGr N. of 8 substances which are

said to cause p. ^{११} सौभाग्याष्टकम् tatsya¹ one who has attained

p. लोकोदय mfn Pajat one whose look confers p. भद्रमुख

mfn Kālid, 'as, Kād, etc perfect n. विपुष्टि f Veit perma-

nant p. ससपुष्टि f 'srS possessing great p. etc महद्विमत

mfn 'at ~~possessing p.~~ ससम्पद mfn 'is praising p.

इषःस्तुत mfn R 5.50.5 promoting n. वृद्धिकर mfn 'n,

VarBrS, Pajat ~~possessing p.~~ p. and adversity भवाभ्रवै

m du p. and decay उपचयापचयौ m du 'usr p. and decline

उच्चयापचयौ m du p. (increasing) a thousand fold सहस्रपौष

mfn Gr'srS p. in tra c पण्यफकलम् p. of a family वंशवृद्धि

f , कुलस्थिति f p. of a kingdom राष्ट्रविवृद्धि f

VarBr⁹ the p. of a king (personified as a goddess) राजलक्ष्मी

Kalid, Rajat, etc n. of body शरीरसम्पत्ति f m p. of ranking

लोकानुग्रहः rav n. of the world (N. of a poem etc)

मुवनाभ्युदयः, लोकाभ्युदयः Each n. to him भद तस्य,

भद तस्य^{११} Pan 2.3.73 relating to p. आभ्युदयिन् mfn

ceremony.

Uricch, Uttara, etc a religious performed for the attain-

ment of p. पुष्टिकर्मन् n Gr¹TS, etc rise of p. (N. of

rk) सुभगोदयः rising p. भाग्योदयः amar satisfied with

मन्दिरम्

room n. भगोऽवित 5.106.8 temple of कल्याण

time of p. भूतिकालः MW true p. ससपुष्टि f 'srs very

prospering सुस्फीत mfn h.h. Kās want of prosperity व्यद्वि

f Pan 2.1.5 the way to p. मङ्गल्यनम The wishing for p.

पुष्टिकाम mfn AT, etc wishing p. मङ्गलेच्छु mfn AT wor-

thy of p. मङ्गल्यहि mfn Pāncar yielding p. पुष्टिद mfn

Hariv, Tar, Susr, पुष्टिदावन mf(अरी)n Kaus .

to advance the prosperity of उपचर्यक Kam to be

inj red in p. अपचि pass अपचीयते to cause p. श्वच

cl 9 श्वच्चानि Dhātup 31.59 to produce p. हेद (Vor हेद)

cl 9 हेठुणाति, हेठुणाति Phatur 21.60 .

prosperous adj I श्रीमत Ch p, h, i, etc, सश्रीक

f(आ) 'is, Ach, श्रीक f(आ) (g सिद्धादि) 'ancar,

श्रीक , श्रीर लक्ष्मीवत् h, i, etc, पुण्यश्रीक

er, पुण्यश्रीक Near - समृद्धिन् h - अद्विमत h, i,

h, etc, अद्वि kum, Pagh, Kathās, etc — उदयिन् I

— औदायिक — अभ्युदित — स्फोट — h, Var, etc

— वर्धमान — IV, etc — सुसंबुद्ध — h — प्रवृद्ध — h, Var —

पुष्टिमत् — IV, etc — सुपोष — h, Var — भगवत्

IV, AV, GrS, h, भगिन् AV, SBr, TBr, GrS — क्षमवत्

h, Siddh, क्षेम्य — f(आ) VarGrS, क्षेम — f(आ) —

कल्याण — f(ई) (gana बद्धादि) IV 1.31.9, 3.53.6, TS,

h, SBr, Nir 2.3, h, f, कल्याणक — f(इका) , कल्याणिन्,

कल्याणभय — Kathas — सुस्थित — f(आ) h, Kay, etc, सुस्थ

— f(आ) h, h, etc — कुशलिन् — h, etc, कुशह

f(आ) (ganās सिद्धादि, श्रेण्यादि and भ्रमणादि) P, etc,

भद्र f(आ) P, etc, भद्रकारक Var — सिद्धार्थ f(आ)

Ph, Kāv, etc — शुभ f(आ) n, Ph, Kāv, etc, शुभान्वित

L — सुख P, सुखिन — सुकृतिन Amar, Mathās — शिस्थ

शिस्था Pān 3.2.77, Sch शिवत् Śbr .

II अनपाय — अयथ PārGr — उल्लिखित L —

कैय, कैयु, कैय्य, कैय्यु, कैव, कम्भ L, कन्त, कन्ति, कन्तु

T — निरापद् Pagh, Śatr — भाविक L — भावुक W

— भोगवत् Ph, Hariv, Bh — महाग W — युक्त P

— युञ्जान् RV — रेवत RV, 17 — वर्षासिन् RV —

विपत्तिरहित " — विपद्ग्रहित " — शमेन " — सम् "alod

— (as a path) सुवित RV .

not prosperous असमृद्ध AV 1.27.2 & 3 , अधन्य .

abundantly prosperous अधिकार्द्ध always p. सदाशिव

become p. वृद्धिमत् Bhatt being in a p. state अर्द्धिमत्

h, P, Ragh, etc desirous of making anything p. अर्द्धिदिषु

Bhatt fancying one's self p. सुरथितमन्य Wit having

a p. course शीवगति highly p. पृथुश्री in a

p. way क्षेमयुक्तम् ind P 1.13.10 leading to a n. issue

सुपाश् f(आ) RV, TS made p. प्रतिबुद्ध W making n.

शर्मद् (ŚārngP), शर्मदातृ (Sh), शर्मप्रद

(Bhartṛ) more p. भस्तर Bh, Hit, शिवतर- ttarar

most p. श्रीमत्तम (superl) Kaush'p, शिवतम RV,

aitsUp, Bh, शिवतर ttarar not rendering p. अवृथ

RV 7.6.3 p. and unfortunate शुभाशुभ f(आ) n, m, etc

p. beginning of (e.g. a science) ओङ्कार Bālar a n.

condition पुष्टता, पुष्टवम, कुशलम् T p, Gaut,

Ap, Bh, etc a p. course सुषितम् a p. issue फलसिद्धि

f Sah, Kas on Pan a p. journey to you शिवाय गम्यताम् a p.

man लक्ष्मीशः the state of being p. अनुलोभ्यम् usr, Pan

very p. अतिश्री Pan 1.2.4, Sch, अतिवृद्धी, महर्द्धि

P, Kathās, also महर्धिक, महर्धिनि Bh, सुसमृद्धि n 3.

125, समृद्ध AV, Br. Ch p, Bh, P, स्वृद्ध BhP,

सुभग f(आ) RV, etc, (as a path) सुशेव AitBr.

to be prosperous उपयि pass उपययिष्यते n .169

to make p. समृद्धी क समृद्धीकरोति pas, वृद्ध cl 6,2,4,5,7

वृद्धयति, वृद्धनीति, वृद्धाद्धि PV, AV, IS, 'Gr, सेवृद्ध

caus संवर्धयति ^{Wh, Kav, etc}, सम्बंह caus सम्बंहयति

Bhatt, आतृ P PV to be made p. वर्धनीय Inscr,

Wh, Hariv to render p. अभिप्रवृद्ध caus P AV 1.29.13, Wh,

etc, अभिप्रवृद्ध caus अभिप्रवर्धयति Wh, अभ्युद्ध Wh,

Sah, etc .

prostitute n वैश्या Mn, Bh, etc (in comp also वैश्य)

वैश युवति f Bhar, वैशयोषित् f Hariv — वैशस्त्री Bh

वैशस्था SanavBr, वैश्यकामिनी VarBr, वैश्यस्त्री Bh —

वारशमा Kuttanīm, वारवधू f 'is, Vathas, वारवनिता Patnāv

hūrtan — पणसुन्दरी (HParis'), पणस्त्री (Hricch), पण्

गना L — प्रकाशनारी Hricch — वन्दिशूला Gal — बहुभोग्या

as — भण्डुशिनी L — रतायनी L — रूपजीवना L — कन्निका

वसूरा , शुण्डा
L — वडवा , वडवा, वडवा, वडवा — वसूरा L

— शूला Vas, Krittānīm — सामान्यवनिता — सामान्या

L स्मरवीथिका — हट्टविकासिनी — इनु f .

the condition of prostitutes वेशभावः Bricch a house

of p. वेश्यम् L., वेशवासः Bricch the keeper of a prosti-

tute भुजंगः L a kind of ceremony among prostitutes

कामदानम् BhavB the nature of p. वेशभावः Bricch one

who lives by keeping p. स्त्रीपण्योपजीविनः m .

to be a prostitute वेश्यम् (ith caus of वह) .

prostitution n वैशः In, Paś, Kathās, वैश्यम्

ivyaṁ .

living by prostitution रूपजीव mf(आ)n Kām, Paś

living by the p. of a wife भार्याह mf n not like p.

अवैशसदृश mf n Kricch on who lives by (p. of) other

women स्त्र्याजीवः In 11.33 one who lives by the p. of his

wife माहिषिकः relating to or treating of p. वैशिक

mf(ई)n Kricch .

' to prostrate one's self at any one's feet ' प्रज with

मूढनिपादा^{९९} to cause ~~to~~ a person to fall p. प्राणिपत caus

प्राणिपतयति (acc) Mālav .

lying prostrate on the ground हे दण्डकसनम् Carvad 15.301

p. on the ground रावनिङ्गुत mfn p. reverence पञ्चमण्डनम् ^{स्कारः}

prostrated adj प्रशान्तौज , प्रशान्तौजस् .

one who prostrates the body क्षिप्तदेह mfn .

prostrating the body) in a straight line दुण्डवत् प्रणम्य

Adhy. Intro. 5 .

prostration n पादप्रणमः, प्राणिपातः (ifc f आ)

sh, Kav, etc, प्रणमः (ifc आ) sh, Kav, etc .

a prostration of the body at full length (like a stick)

दण्डप्रणमः

~~दण्डप्रणमः~~ Das 2.29 p. of the eight parts of the body अष्टाङ्ग-

अष्टाङ्गप्रणमः

नयः, अष्टाङ्गपातः, L p. of the 8 parts of the body अष्टाङ्ग-

प्राणिपातःParGr. अष्टाङ्गप्रणाम n. of strengthशक्तिपातःp. the ground महीपतनम् F to make thereverential p. of the body so as to touch the ground with thehand, breast, forehead, knees, and feet साष्टाङ्गम् ind withप्रणामwith the reverential n. of the body so as to touchthe ground with the hands, breast, forehead knees and feetसाष्टाङ्गम्ind Hit .

protean a. कामरूप VBh, P, Megh, कामरूपधर-

VBh, I, कामरूपिन् Śr, Ttp, VBh, I, Śusr.

protect vb I रक्ष cl 1 (Dhātup 17.6) रक्षति

(Ved also रक्षते) W, etc, संरक्ष संरक्षति, संरक्षते

n, h, etc, अभिरक्ष अभिरक्षति, अभिरक्षते PV, etc, परिरक्ष

परिरक्षति (ep. also परिरक्षते) R, सम्परिरक्ष

सम्परिरक्षति R, प्रतिरक्ष प्रतिरक्षति AV, VBh, विरक्ष

विरक्षति AV, 13Bh, (against) प्ररक्ष प्ररक्षति

— (a country i.e. rule) पा cl 2 (Dhātup 24.48)

पाति Rajat, अभिपा caus अभिपालयति 13Bh, etc,

प्रपा प्रपाति 3Bh, निपा caus निपालयति

, पाल cl 10 पालयति (Dhātup 32.69), पालयते,

सम्भालयति सम्भालयति Hariv, प्रतिपाल प्रतिपालयति

(ep. also प्रतिपालयते) 13Bh, P, सम्पाल सम्पालयति

13Bh, Mark, गोपाय Nom गोपायति PV 6.74.4 & 10.154.4,

caus
VS, AV, etc, गोपय from गुप् or Nom गोपयति, गोपयते caus

SāṅkhGr, 12th, 13th, गुप्

PW 7.103.9,

AV, etc, गोपाय caus गोपाययति 12th 3.10635, ऋगुप्

पायति

caus प्रगोपयति Pañc, Bhattach, अभिगोपाय Hom अभिगो-Śr, निर्गुप् Bhattach ११ cl 1 त्रायते, परित्रै परि-

त्राति, परित्रायते

12th, Kāv, etc — छद् caus orcl 10) छादयति (once छदयति AitBr 1.30, छन्दयति(fr √ छन्द) Dhātup 32.41, ep. also Ā) SāṅkhGr 3.11, PañcGr

सनार्थीकरोति

3.9.6 (KāthGr 47) — सनार्थीकृ

Sak. Kathas, Wit .

II अभिधा Ā (rarely) PW 8.67.5, etc — आपृ

P — उक्ल्य Nom उक्ल्यति (abl) IV, AV 6.3.3, A.3, VS

7.4 — (against) परिबाध परिबाध्यते (abl) VS, r, etc

— परिया परियाति RV — पृ cl 3 (Phatup 25.4) पिपति

F, A, VS, SankhGr, BhP, Bhatt, पृ परियति caus पारयति (ep.

and m c also पारयते) RV, etc, पृ cl 9 पृणाति Phatup

31.19, पृ caus पारयति (ep. and m c also पारयते)

RV, etc — (?) प्रभुज (only pr) प्रभुजति F 1.48.5 —

प्राव प्रावति RV, VS, AV — संग्रह (संग्रभ) संगृह्णाति

संगृह्णीते (Ved generally संगृह्णाति, संगृह्णीते)

Hit, Bh² — ह cl 1 हस्ते (less correctly हरति) (Thātup

22.2) AitBr, ĀsvSr, Kathās .

III कुण्ड cl 10 कुण्डयति Thātup 32.45, कुण्ड-

गुण्ड cl 10 गुण्डयति Thātup 32.46 — घुट cl 6 घुटति

Thātup 28.77 — घुट cl 6 घुटति Dhātup 28.77 & 91 — जंस

cl 1,10 जंसति, जंसयति Thātup 32.127 — जस-

cl 1 जसति Pop — तय cl 1 तयते Thātup 14.6, ताय-

ताय cl 1 तायते Thātup 14.18, √ तैज^{११} — तैज तैजति

Thātup 7.56 — दध cl 5 Thātup 27.26 — दध् cl 1 दधति

Thātup — दे cl 1 दयते

hātup 22.66 — नय cl 1 नयते

Thātup 14.7 — मुण्ड cl 1 मुण्डते Thātup 7.12. (पलायने

v.I. पावने) .

to protect effectually संत्रै with to p. from निष्पा

निष्पाति (abl) 10.126.2 , निपा निपाति (abl),

पा cl 2 (Thātup 24.48) पाति P, etc , आरक्ष

रक्षणम् कृ

आरक्षति P 7.50.1 , ~~रक्षति~~ with abl , रक्ष caus

रक्षयति, रक्षयते (abl) Kāv, Pañcat , यु cl 2 युयति (abl

RV, A, IS, Br to p. graciously from अभिमुड (abl) P 10.

25.3 to p. on every side परिषा परिषाति RV, etc to 1

p. well संज्ञे MBh .

to intend to protect from रक्ष desid रिरक्षति (abl)

MBh .

protected adjI रक्षित RV, etc, संरक्षित Mn, etc

etc, आरक्षित Mn, P, अभिरक्षित — पालित Mn, P,

etc, प्रतिपालित — पात L — गुप्त AV, etc — गोपायित

L, गुपित RV 10.85.4 & 109.3, AV 2.28.4, 10.1.4, 18.

4.70 — अभिगुप्त — सधिगुप्त — अनुगुप्त — प्रतिगुप्त

I: scr — अभिरक्षित Mn 3.274 — पात (Pāṇ 8.2.56),

परित्रात Kāv, Pur, श्राण Pāṇ 8.2.56 .

II अभ्युपपन्न — अवित L — आलम्बित —

कृत — दक्षित MBh, Hariv — दत्त L — दक्षित

Shatt 10. — भावित Mh, Kav, etc .

a child protected at home अमोतपुत्रकः AV 20.127.5

' forest p. ' (a spy emissary वनगुप्तः L having the back

or rear p. विशुद्धपाणि Kam having the rear p. शुद्धपाणि

Ragh long p. चिराश्रित ' moon p. ' (N. of a renowned

king) चन्द्रगुप्तः Inser, Pan 1.1.68, Vartt , Pat, BhP 12.1.

12, Vathas, Sudr one from whom any one is p. प्ररक्ष Siddh

a place p. by a desert धनुर्दुर्गम् Bh 12.3332, n 7.70, v.

1. धनदुर्गः p. against प्ररक्षित Pancat (v.1.) p. at

home (as a child) अमौतकः AV 10.127.5 p. by संवृत

(instr with or without सह or comp) A , etc , समावृत

(instr) सनाथ (instr or comp) कव, पु , अव-

कवित p. by a desert धनुर्दुर्ग p. by a river and a

desert and wood सरिन्मरुवनान्तर ' p. by Guha ' (V. of

a Godhi -sattva) गुहगुप्तः Kāraṇḍ 1.4 p. by Vari हरित्रात

p. by Indra इन्द्रगुप्त f(आ) 12.1.11 p. by men

नृदुर्ग p. by litra मित्रगुप्त Śar ' p. by one's merits ' पु

(V. of a man) गुणलालितः Kathas 101 p. by one's own child

अपत्यनाथ Bcar 1.92 p. by thee लोत

PV 1-6, 8ff

लोति

RV 5.65.5, 9.66 & 76 p. by the O Indra इन्द्रेत्येत

RV 1.112.1, 8.19.16 p. from rain तिरोवर्ष Bh 4.171 'vir-

tue p. ' (N. of a man शीकपाकित Buddh well p. सुरक्षित

tarGr, Bh, etc, सुगोपा Bh, संगुप्त Bh, सुत्रात

Sor, सुत्रात RV, सुभृत

to be protected रक्षितव्य n, Bh, etc, रक्ष्य Anast,

Bh, etc, संरक्षणीय , अभिरक्ष्य varBr, पालनीय

Bh, पात्य Bh, Mathas , गोप्य (Pan 3.1.114, Vas)

Sh 12.1481 , गोपनीय Nādir , गोपयस (Mir 5.1) PV

6.25.13 , पातव्य Hariv , पानीय W , प्रातव्य Sh 3.7,

व्यथाय्य PV 6.2.7, तातव्य Say , निगूहनीय W ,

भरव्य W , भावयितव्य Aitup , श्रयणीय , श्रयितव्य W ,

पोषणीय Wark , पोषितव्य .

to be protected from रक्षणीय (abl) Sh, Kāv, etc ,

परिश्रतव्य (abl) Vikr, Balar difficult to be p. दुरारक्ष्य

दुरारक्ष्य

E 2.52.72 easy to be p. स्वारक्ष्य Sh to be completely p.

परिरक्षणीय Pañc, Prasannar to be p. from स्वरक्ष्य

(abl) Yājñ, MBh, etc .

protecting adj I रक्ष f(इ), परिरक्षिन् (ifc)

MBh, रक्षि (ifc), परिरक्षितृ MBh, R, परिरक्षण f(इ)

Hariv — प — पा — पावन (only ifc) — पालिन

Sukas, Bh — पालक f(इका) — पालयितृ — प्रतिपालक

f(इका) — परिपालयितृ 'amk — निष — परस्पर

—गुप ifc see धर्मगुप — अभिगोप्तृ Gr — परिव्रातु

Mh, , Tanc — भायमाण P, A, etc — इरण P, AV — इमिष्य

TS — आश्रयभूत lit, 'yāyam, etc — धारण f' ई) TAr, Mb,

Susr, hP — त्र f(आ) ifc — प्रधारण — आच्छादक Vishnus .

II असायितृ — गुधेर n 1.32 — भावयितृ lit. b. ch

— भावयु P 10.86.15 — यावयत् — वर्त्र f(ई) TsvGr

— स्थित Mn, MBh, etc .

all protecting सर्वरक्षितृ P, सर्वपादक Pāncar, विष्णु

Hariv cow p. गोभग aim p. ever p. जातुर्मन 1.3

greatly p. against unfavourable influences महापवित्र VarBr

having a good p. ledge ' (as a chariot) सुवह्य, सुवह्येन

R p. a family कुलपालक p. breath प्राणपा VS p. comp-

anion यावत् सरवः IV a p. friend यावत् सरवः PV

p. from death वधत्र ParGr p. from pain तपुष्पा

Say p. from rain वर्षघ्न R p. from Pakshasas रक्षः पाक

Hastya^p p. in 3 ways त्रिवह्य PV, AV 7-9, SATP 2 p.

life प्राणपा VS p. many बहुपाय्य p. men जनाव

m 'op 2.77 p. men यमणीधुन PV p. mountains / Pudra-

Siva गिरित्र VS 16.3, 3h² 2, 1.8 p. roads पाथेरा

aitr, पथिरक्षस (VS), पाथेरोक्षे (VS) p. speech वाक्पा

VS, Aitr p. subjects प्रजाप H lac p. the law धर्मगुप्त

h p. the 3 worlds त्रिलोकेश्वर विक्र 1.5 p. water वारिच

haish p. well सुवामन 11, 11, 13r, 1rs, सुत्रात्र P with

p. actions or powers पाप esp instr pl .

i intending to protect जुगुप्सु h 8.1737 wishing

to p. उरुष्यु RV 8.48.5 .

protecting पाm PV, TBr, Srs, रक्षणम् L.protecting परस्पा m RV, TBr, Srs.protecting (the act of) n रक्षणम् m, h, etc,रक्षा m, h, etc, प्ररक्षणम् Pañcat, प्रतिरक्षणम् V— पाकनम् m, h, etc, प्रतिपाकनम् m, h, h, h, e c, प्रपा-

नम् Cat, अभिपाकनम् P, सम्परिपाकनम् P — गोपायनम्

12.3.7, TS 5f, TBr, etc, अभिगुप्ति f 5Br, etc — भाषा

ChUp, Mn, Bh, etc, भाषा नमः Samat p — रु — परि-

वर्तनम् Malac — मुण्डनम् — यन्त्रणम् — समवनम्

BhP .

anything protecting परिर्वेषः, परिर्वेशः anything

put up for p. a field गैमुण्डः Vasav 494 desire of p. परि-

पिपादयिषा Camk ever p. जातु भर्मेन for the sake of p.

रक्षणाथमि in having descendants capable of p. वक्रगोशेषः

mfn EV 5.65.5 (say) p. the foetus गर्भरक्षा Kathas 23 ,

(II. if a ceremony performed in the fourth month of gestation)

गर्भरक्षणम् /-.
SankhGr .

the desire to protect रिरक्षिषा Variv .

so as to be protected from the wind by a 'sami tree

शमीनिवातम् ind Pan 6.2.8, Kās .

protection n I रक्षा n, h, etc, रक्ष

Kathās, प्ररक्षणम् Pāncat, रक्षणा Śak (v.l.) Pāncar,

परिरक्षणम् n, h, etc, परिरक्षा n 5.94, etc, अभि-

रक्षणम् h, etc, आरक्षा, आरक्षः n, h, etc,

अभिरक्षा arBr, रक्षणः (Pān 3.3.90) Phatt. —

परिपालनम् pr, पानम् — (prob) पाथ्य — पीति f, पीथः,

पीथ्यम् — परिपालना Balar, प्रपालनः ca — शोपायनम्

Sāṅkhar 3.10.2, Hariv 2142, P 7.4.9, शोपनम् IV 12.4.10,

6.11, गुप्ति f 6.122.3, 12.3.7, TS 5f, TBr, etc

गोपना

Br 3.6.2.12 15, Ph 12.1190, प्रगोपनम्

—संगुलि

f Ph

—गोपीथः

RV 4.65.6. 10.25.14 77.

7, M, SS 2, Br 1, Ph 1.4.5 — प्राणम् Ch p, In, Ph, etc,

परिप्राणम्

In, Ph, etc,

प्रातम्

,

प्राप्तम्

n

RV 1.53.10.5.

46.6 — द्याया

RV 3.1

—

इरणम्

In, Ph, etc

—इमिन

n RV, etc

—वर्मन्

—

(or m Stadh)

RV, etc

—अश्वयः

Pancat, Parh, etc, श्रयः

,

श्रयणम्

PhP,

श्रायः

W.

II अधिवाकः

RV 8.16.5, AV

—अभिष्टि

—

f RV, A

VS

—अभ्युपपत्ति

—

अवनम्

Mir,

PhP,

etc

—

अवस्त

n

RV, AV, 3 — उपकारिबन्ध Bhartṛ — कृति f — कृति

f L — (from misfortune) ओणि mf (or f ?) RV 1.

61.14 — ओमन् m RV, ओमात्रा RV 10.50.5, ओम्बा

Walters 1.8.9, ŚāṅkhŚr — दा L — द्वेपः MBh, Kāraṇḍ

— निवरः RV 8.93.1 — पदम् (rarely पदः) L —

परस्पम् TS — परस्त्वम् Śr — परिधि m RV, etc

— प्रमति f — प्रवित्रम् Śr, ŚāṅkhŚr — वद्धम् RV, A

VS, TBr — संग्रहः Mn, MBh, etc .

ing no p. निराक्रन्द mf/आ) n Kathās , (causing distress

) अनवन mf (ई sis 6.37) n affording p. शरणद

(Bh²), शरणप्रद (R) mfn , सुशरण mfn RV. 1.17h

13.1173 (v.1. for सुसरण) , वसूयिन् mfn Gr², 1.17h,

Hariv, वसूय mfn RV , (said of Siva) सुशरण्य

mfn Sivag asking for p. अभ्युपपन्न mfn Mricch being und-

er any one's p. पाठ्य mfn Rajat careful p. सुरक्षणम्

causing p. of what is acquired योगक्षेमकर mfn 1.17h, R

a ceremony performed for p. रक्षणम् MarkP , (against

evil spirits etc) रक्षाम्भुजम् 'at., Cusr (the condition

of) affording p. शरण्यता P destitute of p. विशरण

mfn Cat enjoying p. रक्षितम् mfn high, frab for the sake

of p. शरणार्थम् ind MW , रक्षार्थम् ind MW giving p. to

all सर्वोत्थय mf(आ) n W going for p. शारीरिक mfn with ,

प्रायणम् BhF good p. सुगुप्ति f lit , सुशर्मि n / V,

सुकाते f RV granting extensive p. उर्वृति mfn 6.

24.2 granting p. गोपीथ्यम् RV 10.95.11 , सुशर्मि mfn

, n having good p. स्ववत्स mfn RV having kins for p.

राजसंश्रय

mfn Pañcat having no p. for the feet

अपपादत्र

mfn Pājat in need of p. शारणिक mfn hinvoking p. सुम्नहmfn VS, TS means of p. पोरित्राणम्

n, h, etc ,

गुप्ति

f P ff, Kur 5.38 , आश्रयणम्Svetup , VS, etc needing p. शारण्य mf(अ)न SankhGr, P,VarBr, etc ' not affording p. ' अत्रmfn (only for theetym of दक्ष) BrArUp not enjoying p. अत्र mfn (onlyfor the etym of दक्ष) BrAr p one who by misconductetc loses p. आश्रयाशः one who comes for p. शारणागत

mfn in, with, etc one who has gone to anyone for p. सश्रित

mfn in, with, etc a place that affords no p. निराक्रन्दः,

निराक्रन्दम् with presmise of p. from danger अभयदीक्षणा

n 4.247 , etc p. for the body श्राणम् with 3.12092 p.

from संरक्षणम् (comp) in, with, etc p. from sorrow enemies

and danger शोकारातिभयश्राणम् Hit p. of संरक्षणम्

(sen comp) in, with, etc p. of a kingdom राज्यरक्षा car

, राष्ट्रगुप्ति f with p. of a Brahman ब्राह्मणाभ्युपपत्ति f in 8.

112 p. of friends मित्रगुप्ति f with p. of men नृपीति

f RV the p. of subjects प्रजापरिपालनम् Vishn, प्रजाशुक्ति

f Ipaet the p. of the Adityas सन्नादित्यम् IV p. of the ^{ck} ba

पृथरक्षणम् MarkP p. of the earth जोषीय्यम् (Say) 10.

95.11 , (one of the duties of the Kshatriya caste) द्वितीयाणम्

Vishn, p. of the people (?) लोकपल्लः R p. of the erson

शरीरक्षा Bagh , तनूपानम् AV 5.8.8 relating to the

p. of women दारशिक्षितक mfn right p. सम्यक्पालनम्

Matnav sought for p. संश्रित mfn with the state of a sup-

liant for p. शरणागतता Kathās who af oards p. शरव्यम्

yielding p. to शरण्य mf(आ)n (gen comp) शरण्य, शरण्य, etc

to go to any one for protection शरणं गम to seek

p. in reply प्रतिशंस्यति प्रतिसंश्रयति to seek the p. of

शरण्यक शरण्यकुरुते (acc) शरण्यक .

to be approached for protection उपसर्तव्य mfn शरण्य

Comm on ChUp .

furnished with a protective ledger वसुधैव कुटुम्बकम् mfn h,

, Hariv .

protector n I रक्षित mfn Pl. etc, रक्षिन् mfn

(often ifc) SrS, h, etc, रक्षिकः, रक्षिकपुरुषः pas,

रक्षपालः Pāncat, रक्षपालकः Pāncat, परिशक्षकः L, परिशक्षण

mf (ई) n Hariv, रक्षापुरुषः Pāncat, परिशक्षित

mfn h, P — आत्मरक्षक mfn Jain — पात mfn (with gen

acc or ifc) RV, etc , पायु m RV, AV , पातु m L

पपु m , पस्वा m RV, TBr, Śrś — पातयित् mfn 'aus,

RVh, Kāv, etc, (acc) पातकः RVh (इका f), पातः (ifc

f आ) L, Hariv, प्रपातकः Kāv, प्रतिपातक mf(इका) n

W, अभिपातः RVh (prop) पाति m — गोपायित् m RVh

12.2726 , गोपः RV 10.61.10, TāndyaBr, KātyŚr, RVh,

गोपित् m Jātakam, (a king) गुपितः RVh 1.57,

अनुगोष्ठ m R — त्रात् m RV (with deva applied to Bhaga

or Savitri) RV, TS (Indra) RVh, etc , पशित् mfn

(with gen or acc) Bh, R, Pañc, प्राणकर्तृ m, प्राणकारिन्

m, सुत्रामन् m, त्रा m RV 1.100.7, 4.24.3 — तथः-भर्तृ

m RV, etc, भरण्यु m L -- शरण्यु m W -- तारयितृ m RV,

वरतृ mfn RV, वार m (?) RV 1.132.2, 10.93.3 .

II अधिष्ठातृ -- अधिवक्तृ m RV, 18 — अन्तु

m L — one who is superior or victorious BF) अभिष्टि m

(generally said of Indra) RV, 18 — अवि m L,

अवितृ mfn RV, Bh7, 12.9449 — आक्रन्दः (only in

अनाक्रन्द 1 — आशयितृ m ओमः RV 1.3.7. ओमन्

m IV 5.43.13 शः L दिनेप - द्वेयः, Varanasi

— निवरः RV 8.93.15 — प्रमति f PV, IV —

प्रावितृ m PV, Śr, KātyŚr — भावयितृ mfn Ait v, Th —

भुजि — . xxxx

any protector (as yajñasya, vedasya) निधि m

AsvGr 1.22.21 anything that protects 3-रावरणम् a bad pro-

tector कुनायः BhP 9.14.28 ' child p. ' (N. of the king

of the cedis inhabiting a country in Central India probably

the same as Bundelkhand) शिशुपालः earth p. महीपालः

Bh, Kāv, etc , (a king) महीपः Bh , (a king prince)

भूपः Var, Pañcat, Kathās, etc a female p. वसुत्रि, वसुत्री

f BR, TS, VS, SBr a forest p. वनपः VS, Bh, वनपालः

R, वनपालकः Dhūrtan having ~~xx~~ a p. गोष्ठमत् mfn Kaush

sp 2.1 , नाथवत् mfn R , नाथवत्ता Bh , सनथि

mfn Kāv, Pur , नाथिन् mfn Hariv. P having a woman as

p. स्त्रीनाथ mfn MW having Indra as one's p. इन्द्रगोप,

इन्द्रगोपा mfn Ved B 8.46.32 having no p. अनथ mf(आ)

n , निराक्रन्द mf(आ) n Hariv having Parjanya as p.

पञ्जन्य नाथः

III 'having the sun (the Adityas ?) as p.'

(N. of a king) अदित्यवर्मेन

m Kathas having the wind as

p. वायुगोष्प refn PV 10.151.4, वायुगोष्प refn 'head p.' (a)

helmet) शिरस्त्राम् Bagh, Pajati, etc, द्विरस्त्राणम् Hariv,

h, Kav , (a helmet) शीर्षत्राणम् h = शीर्षरक्षः, शीर्षरक्षणम्

L heat p. (a parasol) आतपचारणम् Page 3.70.,

9.15 , (a large umbrella (of silk or leaves) आतपत्रम्

h, etc, ३ भातपत्रा ifc Mech, Kathas the of ic of p. of

the people प्रजापत्यम् B (~~with Buddh~~) one of the five

protectors प्रतिस्वरबन्धा Thomas 5 protector from sorrow

enemies and danger शोकारातिभयत्राणम् Hit p. (N. of Bala-

deva) प्रपातिन् m L , (N. of Vishnu) रक्षणः

a p. of अभिरक्षितृ mfn (gen) In 7.35 , वज्रपञ्जरः (gen

or Comp) Hear, Rajat the p. of a country भूमिरक्षकः

the p. of a field क्षतः L the p. of a girl कन्यापालः

L ' p. a kingdom ' (a sovereign) राष्ट्रपालः BhP ,

राष्ट्रपालः Aitar ' p. of children ' (N. of a king)

शिशुपालकः L p. of creatures ' (N. of Krishna) प्रजापालः

the p. of lakshayani (Rohini) दक्षायणोपः L p. of

idea दिक्षापातः Rajat 6.146 p. of life प्रजापति m RV,

AV, VS, Mn, Susr, BhP p. of men नृपः Santhar, n, th, etc,

नृपातृ m RV ' p. of oblations' (N. of one of the seven

fishes in the 13th Manuantra) हव्यपः Hariv ' p. of sup

liants ' (N. of Krishna) प्रपन्नपातः p. of the Aryans

आर्यपातः MB 199 ' p. of the Asura ' (?) (the sea)

देवारिपः Nilak on h 4.1712 ' p. of the earth ' (a

king) अवनिपातः, अवनिपातकः Bhag, Bagh 11.93 ,

पालः (ifc f आ) BhP ' p. of the Grahas called 'hruva

ध्रुवगोपः Br, Kātyār ' p. of the middle world ' (a

king) मध्यमलोकपालः Kāv ' a p. of the people लोकनाथः

R, BhP, etc, लोकपालः Ragh, Rājat , लोकपालः Ragh, Rājat

(a king sovereign) गोपक्षः R ' p. of the Vasus ' (V.

of Krishna) वसुपालः mfn Pañcat ' p. of the Veda ' (V.

of Krishna) लोकाध्यक्षः Hariv ' p. of the world of the god

(N. of Indra) देवलोकपालः Kathās 115.25 ' p. of wealth

(a king) वासुपालः BhP ' rain p. ' (an umbrella)

वर्षेत्रम् R, वर्षेत्राणम् L a n. (Rudra) तार mfn

VS 16.40, Śiraṇṇ , (said of Buddha) तायिन् m Buddh

त्रायिन् , (said of Mahāvira) तायिन् m Jain त्रायिन्

sacrifice p. यज्ञत्राट् m Pañcar the state of having a p.

सनायत्ता Vcar, Pañcat a true p. सम्यग्गोष्ठ m IT ' the

two portertors ' (the parents) ओणी m(or f ?) du P

9.101.14 plant of protector अनायम् PV 10.10.11 one who

protects रक्षित् mfn PV, etc, रक्षिन् mfn (often isc)

Śrṣ, h, etc , - गोष्ठ mf(श्री ŚBr, Gobh, 13) n (f

याजकादि

Ganar 99) AV, TS 6, TBr, SGr, TsvGr, etc ,

गोपित

mfn (8 सरव्यादि v.1.) L , वस्तु

mfn RV what p. आरक्षक, आरक्षिक mfn, प्रपायिन् mfn Wwho p. आरक्षक, आरक्षिक mfn, प्रपायिन् mfn W wit-out a protector अनाक्रन्द mf(आ in 1.6568, 3.1.100.

protectorless adj निर्जोषा ^{ad} .

protectorship n नायत्वम् R .

protectress n गोपी Ragh 4.20, गोपिका (१ शिवादि)

W — उपकारिका L .

divine protectress देवगोपा RV 10.35.16, AV 7.20.5

the p. of the house विश्पत्नी RV, AV, TBr .

protract vb तन् cl 8 तनोति, तनुते RV 5.79.9,

Kathās 51.226 .

to be protracted प्रसृ inten 37, तन् cl 8 तनोति,

तनुते

RV .

protracted adj पुत Prāt, Pāṇ (esp. 1.2.27) Śrī, etc

— विप्रकृष्ट, प्रकृष्ट Mh, P, विकृष्ट R -तत

W .

protracted seige चिरारेधः .

' protractedness ' (slow time (in music)) n ततत्वम्

E Sch .

protracting n उदासः

TandyaBr .

protraction of a sentence through 2 or more Slokas

पूर्वः L = कुल्लेक .

not having the front protruding अनुत्तुष्टित fn

Susr | a p. navel नाभिकण्ठकः, नाभिकूपिका, नाभियुडकः,

नाभिगेहकः L .

protrusion n प्रवर्तणम् Susr .

protuberance n स्थपुः L .

a fleshy protuberance मांसप्ररोहः Susr , मांसकन्दो

Susr ~~xxxx~~ fleshy p. on the neck of goats अजागलस्तनः

having⁵ protuberances पञ्चचूड mf(आ) n having fleshy p.

मांसबुद्बुदवत् mfn Susr ' having (small fleshy p. resem-

bling) nipples depending from the throat ' (a she goat)

गलस्तनी, गलस्तनी L having 2 p. (brick) द्विचूड

mfn Kātyār morbidity protuberance ~~xxx~~ of the liver अग्रमांसम्

a projecting p. round a vessel वर्ति f Kātyār वर्ती

a p. formed by internal rupture कर्ति f Susr, वती the

p. in the throat कठेगुडः L p. of any kind ग्रन्थि m EV

9.97-18 10.143.2, AV, TS, etc a round p. (as at the end

of a reed) कर्णिका (Pan 4.3.65) Susr , (as the end of

of a tube) कर्णिका (Pan 4.3.65) Susr , (esp. on an

elephant's temples) पिण्डकः, पिण्डकम् with a round p. on the

temples of an elephant in rut मस्तकपिण्डकः, मस्तकपिण्डकम् with

a sort of p. on ~~xxx~~ brick चौडः TS 5.3.7.1 (ifc) चूडः

चूडः SaddhP the two protuberances ~~nx~~ on the forehead

of an elephant शिरः पिण्डौ m du .

protuberant adj उपरिज Susr — बृहन्निवेश 117 .

having limbs that are not protuberant अनुन्नतगात्र

Buddh having p. buttocks तम्बास्फिच् with a p. back

पृष्ठशिरवरः, पृष्ठशिरवरम् Sārṅg a p. belly तुन्दम् Sinhās 22 .

1 a p. ornament पुस्तकः or पुस्तकम् .

proud adj I अभिमानिन् , अभिमानवत्, अभिमानशालिन्.

Kir 2.48 --- अहंकारवत् L, अहंकारिन् Kathās, Pāsār,

अहंकृत Bbh 1.8252, etc , संहिकार Pājat, Kathās,

साहंकृत sinhas , अहंयु (Pān 5.2.140) PM 1.167.7

— इप्त Bbh, Kāv, etc , इप्र " , प्रदृप्त " , (

frogs) दर्पित Bbh 2, Susr, Bhartr, (horses) दर्पित

Bbh 3, Susr, Bhartr --- अवलिप्त Bn 4.79, Bbh, etc, सावलिप्त

Bas, Kāvya — साटप Vās — उत्प्रेकिन् Bndr,

उत्प्रेक्त — प्रोट Kāv, Bh — समुन्नत " — समुन्नद्ध

BhP — उद्धतमनस् R, उद्धतमनस्क L — प्रगल्भ f(आ) Barh,

प्रगल्भित R — उदीर्ण Bh — उदित Bh, उदीत Naish

1.83, 6.52, 74 — (speech) गुरु f(वी) Pañcat — उद्दाम

— आत्मसम्भावित Arast — आप्तगर्व-धर्षिन् W, धृषु

W, प्रधर्षितवत्, प्रधृष्ट W, अधृष्य

II अनुधूपित RV 2.30.10 — असंनद्ध L — आडम्बरिन्

L — उल्कट — उद्रिक्ताचित् Kathas 91.5 — उद्धत Bh,

R, Pajāt, etc — उर्जित — तमोगुणिन् — महामनस्

Ch p, Bh — विस्मित Bh — शिखिन् — शीङ्गीर Bh,

R, शीण्डेर, शीडीर — श्रियमन्य f(आ) W — संरभिन् W

— सगन्ध Megh v.l. रागर्व) — साविष्कार W — स्तब्ध

Ch p, 'hag, etc — स्पर्धिन् — स्मेर f(आ) .

not proud अमानिन् Bh , जोत्सेक Ragh,

अनूजित , अविस्मित BhP .

always proud सदांमद 'sis' become p. चमत्कृत

Balar 3.30 being p. दृष्यत् " disagreeably p. दुरभिमानि

Trab 3. $\frac{16}{17}$ exceedingly p. प्रोत्सिक्त Sāh , महामानिन् Inscr

extremely p. मानमहत् Bhartr , गर्विष्ठ L intolerably p.

दुरभिमानिन् Prab 3. $\frac{16}{17}$ made p. दर्पित Mn 8, MBh,

Hariv, R making p. दर्पकः (ifc) W not too p.

नातिमानिन् n. behaviour अवलपनम् F 1.44.9 & 36 ' p.

bird : स्मेरविष्किरः L p. of साभिमान f(आ) (loc)

R, Kathās, Pāncat , मानिन् (तः) MBh, Kāv, etc , गर्वित

(स तारकादि) (in comp) R, Pat, (with instr) Each 9.

55, Sak 6. $\frac{22}{23}$ & $\frac{27}{28}$, BarabmaF, etc , सगर्व (loc or comp)

) R, Kalid, etc , दर्पिन् ifc Haric 15606 , समुत्सिक्त

(comp) MBh, R , शीटीर (comp) MBh, F , क्षाधिन्

(comp) Hariv, R p. of family descent कुलभिमानिन् ' p.

of having long arms ' (N. of a demon) दीर्घबाहुगर्वितः

Lalit p. of money धनगर्वित ¹⁰⁰ , द्रव्यगर्वित ¹⁰⁰ Ricch 3.1,

अर्थमत्त ¹⁰⁰ as the p. one मान्यमानः RV 7.18.20 (in

dram) p. speech गर्वः ¹⁰⁰ 6.2. p. towards मानिन्

(प्रति) ¹⁰⁰h, Kav, etc somewhat p. सन्तक Hariv very p.

सुदृष्ट ¹⁰⁰h, BhP , परिगर्वित ¹⁰⁰h , सुमानिन् ¹⁰⁰h ,

मानपर f(आ) ¹⁰⁰sis .

to become proud गर्व ¹⁰⁰ cl 1 10 गर्वति, गर्वयते

Thātup , गर्व् cl 1 10 गर्वति, गर्वयते Thātup , हृप्

cl 4 हृष्यति h, Kav, etc to be p. of अभिमन् अभिमन्यते

to be p. प्रगल्भ् प्रगल्भते , शिरः (acc) धृ, वृ

धृष् cl 5 धृष्णोति (RV, etc) cl 1 धर्षति

IS, R, R, AV, IS , उदि उदेति , Pagh. Sis 2.33,

Prāt, etc to become p. उल्मिच् pass उल्मिच्यते Ragh 17.43

to be p. कक् cl 1 कक्ते , कर्व् cl 1 कर्वति

Thātup 15.72 , खर्व् cl 1 खर्वति Thātup 15.73 विस्मि

(of) विस्मि विस्मयते (instr) En 4.236, शौट् (al

शीड

prob artificial cl 1 P Thātup 9.1 (of श्लाघ

cl 1 (Thātup 4.41) श्लाघते (ep. also श्लाघति) (instr

or loc) Āpast, Baudh, Bh, etc , स्मि cl 1 (Thātup 22.51)

स्मयते BhP .

to make proud उत्सिन् उत्सिञ्चति, उत्सिञ्चते

दृप्
दृप्

caus दर्पयति Pañc, Kathās .

to make any one proud गर्वय गर्वयति (acc)

proudly सगर्वम् ind .

speaking proudly प्रगल्भवाच्यं mfn Kum .

provable adj प्रमेयम् MBh, Kāv, etc .

provableness n प्रमेयत्वम् Tarkas ;

prove vb साध् caus साधयति Tattvas, Sarvad ,

प्रसाध् caus प्रसाधयति Tilak—उपपद् caus उपपादयति

Sarvad, Comm on Prab, on Kap, etc , प्रतिपद् caus प्रतिपादयति

h, f, etc , सम्पद् सम्पद्यते (in some forms also caus) h,

h, etc — दृश् caus दृशयति, दृशयते in, h, h, etc,

दृश् pass दृश्यते (ep. also दृश्यति) n, 'h, Kav, etc

— आनी आनयति \bar{A} — अस् cl 2 आस्ति rarely \bar{A}

(with dat) — आलोक् caus आलोकयति P, 'n, etc — प्रती

caus प्रत्याययति 'amk, 'ah - विभू caus विभावयति n, Yājñ

— संतक्ष् संतक्षयति, संतक्षयते 'h, Kav, etc — समाधा

समाधत्ते Kap, Sch .

to prove as वृत् cl 1 वर्तते (rarely वर्तते) (dat)

Sukas to p. logically सिद्धान्तय Hom. सिद्धान्तयति Kap,

to be proved सिध् cl 4 (Ithān 26.13) सिध्यति

(ep. also सिध्यते) Pat, Pañcat, Sarvad .

to desire to prove साध् desire of case सिसाधयिषति,

सिसाधयिषति Sāh, Sarvad .

praved adj साधित pañcat, सिद्धसाध्य, सिद्ध

Pat . n, Sankhyak, Sarvad, प्रसाधित — प्रमाणित

Pajat, प्रमित — लब्धतद्वे Mn, Bh, Hariv, Kathas,

लब्धतद्वे, Kan, लक्षित Jatak — उपपादित,

उपपत्तियुक्त, उपपत्तिमत्, प्रतिपादित Mn, Kathas, BhP, Sak

युक्तियुक्त SamP, Balar, युक्तिमत् BhP, युक्तिकर

, युक्त Mn, Bh, etc — प्रतिष्ठित Mn 8.1.4 — प्रत्ययित

ain — प्रविचित्र Mn — भावित ajn — रक्षन्ति PañcatBr,

not proved अप्रामित .

absence of the thing to be proved साध्याभावः as p.

सिद्धवत् ind Day capable of being p. by law स्मृतिसाध्य

the logically p. side of an argument सिद्धपक्षः

not generally p. विसंवादित 'Sak, 'ark' p. by a eyewitness

साक्षिभावित W p. by testimony साक्षितक्षेण W p. to

be essentiall united (as organic bodies etc) अयुतसिद्ध

p. to be not separated (by the intervention of space)

अयुतसिद्ध (in p'il) to regard as p. सिद्धवत् ind

(with कृ) whose actions are p. दृष्टकमेन् Pājat

wrongly p. अन्यथासिद्ध .

to be proved साध्य Pāh, Sāh , साधनीय Varvad.

उपपाद्य , प्रमेय Pāh, Kāv, etc , अनुमेय , परिक्षितय

Var, Prab , भावनीय MW , अनुषेय .

comprehending the point to be proved साध्यवत् Vājñ,

Sch easy to be p. सुसाधन Varvad the fact to be p.

देयम् I not to be p. अप्रमेय sameness with the point

to be p. साध्यसमत्वम् Nīlak, Vyayad th thing to be p. प्रमेयम्

(ifc आ) Kap, Sch, Vedāntas, MBh, R , साध्यम् W .

29883

prover n परीक्षकः Paṣat, Pañc — मीमांसकः .

one who proves his conclusions logically सिद्धान्तिन्

m W .

proverb n लोकोक्ति f Pañcat — प्रायोवादः Balar —

आभाषः — आभाषकः — निर्वचनम् MBh — श्लोकः .

proverbial expression

निवचनम्

P, 33r .

providevb

प्रकृप्

caus

प्रकल्पयति

Pn, 33h, etc ---

उपकृ उपकरोति, उपकुरुते

Pn, Vikr, Patnav — संसाध्

caus संसाधयति

Kathas

—

आयु

(आयुवते

Pn 9.77.2)

TS

—

जागृ

cl2

जागर्ति

(with loc or loc with अधि)RV, A, etc (with acc Caurap) .

to provide any one with anything संभृज् caus संसृजयति

Car to p. anything for anyone सम्भूष सम्भूषति

(acc) (loc) RV to p. for तन्नय Non तन्नयति

(acc) Sak 5.5 to p. more amply प्रभू caus प्रभावयति

Dr, Wh, etc to p. with युज् caus योजयति (instr)

Wh, Kav, etc , प्रसज् प्रसजति, प्रसजते (instr) SBr ,

सम्पद् caus सम्पादयति (rarely सम्पादयते (instr)

SBr, Wh, SaddhP , उपपद् caus उपपादयति Wh, Kam, etc,

प्रतिलभ् caus प्रतिलभयति (instr) WParis , संविभज्

संविभजति, संविभजते (instr) क्, Kav, etc , सम्पञ्च rfn

(acc with दा) (acc or dat of pers and instr or acc of

thing) .

to be thoroughly provided with संसाध pass of caus

संसाध्यते III .

provided adj परिच्छद् Ragh 1.19 — रचित Hariv,

Kālid, Susr .

abundantly provided with everything सुसमृद्धार्थ f(आ)

R amply p. with इति (ifc) with, Kav, etc , सुसंचित

Heat completely filled i.e. p. with सुसम्पूर्ण (comp) R

' constantly enjoying pleasures p. by others ' (N: of a cla-

ss of Buddh deities) परनिर्मितवशवर्तिन् m Lalit enjoying

pleas res p. by themselves ' निर्माणरतिदेवा: m pl MB. Lalit,

MB 208 fully p. with समग्र f(आ) (instr or comp)

Mālav, Kāvyaḍ having corn p. everywhere सर्वेसम्पन्नश्च य

f(आ) Kricch not too much p. with नातिपुष्प (instr)

one in whom anything has arisen i.e. p. with सम्भूत

(ibc) p. with युक्त n, Bh, etc , समायुक्त (instr or

comp) n, Bh, etc , युज् (mostly ifc) Bh, Kāv, etc,

युत n, Bh, etc , कलित Vikr, Bhpr, etc,

सहायवत् (comp) Bh, P, etc , सचिवः (ifc) ,

आचित Harav , उद्भिन्न BhP, Pañcar , प्रणयिन्

Kāv , प्रातिबद्ध (instr) Kap, Bh, Vit , प्रपन्न

(instr) Śak 1.1 , प्रसक्त (ifc) R (v.l. प्रयुक्त) ,

(सञ्छनम् (ifc) , विद् (instr or comp) Hariv ,

VarBrS , Bh , वृत् (instr or comp) Mn, Dh, etc , व्यामिश्र

(instr or comp) Dh, Hariv , Susr, etc , शब्द (ifc) (आ, ई)

(instr or comp) Kāv, Sarvd , शाय (loc) RV 5.53.4 ,

संचित Dh , समनुष्ठित ĀsvŚr , समन्वद्भूत (instr)

Divyāv , समन्वागत (comp) Buddh , समाविष्ट Dh, Vet, Pān-

car , समाश्रित (instr) Kathās , सम्भृत AV, etc ,

सम्मित (instr or comp) Dh, Pāncar , समाहित

(instr or comp) ॐ, ॐ, etc , सुष्ट (instr or comp)

ॐ, ॐ, स्मृत ind(often in comp) p. with angulitra

अङ्गुलिप्रवत्, अङ्गुलिप्रवत् p. with charms संनद्ध ॐ p.

with everything सर्वसम्पन्न AsvGr p. with fuel समिद्ध

ॐ p. with many roots and fruits बहुमूलफलान्वित ॐ rich-

ly p. with सुविहित (instr) ॐ, ॐ, etc , सतालः (ifc)

Inscr the state of being p. ith कलना ॐ Balar well p.

with सुयुत ॐ , सम्प्रकृष्ट ॐ , well p. for

स्वर्द्ध ॐ (आ) R well p. with सुपालि (ifc) Heat,

संवृत AV, etc .

to be provided against प्रतिविधातव्य Prasannar to be

p. with योक्तव्य (instr) Bh, Hariv , अभ्य (instr)

Sh 13.5081 to be p. with anything समापयितव्य Kauship.

having provided आरचय्य in Pāncat .

providence n दीर्घदर्शिता, दीर्घदर्शिवम् ^{Kam 8.10.4.8} —

परिणामदृष्टि f — प्रमति f .

provident adj अनागतविधातृ^m — दीर्घदर्शिन ^{BhP 10.29.2,}

दीर्घदर्शिन ^{MBh, R, etc}, दीर्घप्रक्षिन् ^{MBh 7.5467} दीर्घदर्शिवस्

(^{MBh 5.4380}), दीर्घदृश्यन् (^{Kathas 61.131}) दीर्घदृष्टि (f)

अन्तरज्ञ — उपायज्ञ .

provider n ^{प्रमति} ~~अक्षरज्ञ~~ f RV, AV .

a provider of the Soma plant ^{सोमपातः} III .

not providing for a change ^{मfn} ~~अपरिणामदर्शिन~~ not p. for

the future ^{अश्वस्तननिधातृ} mfn h 12.8920 p. for a

family ^{कुलपातक} mfn p. the oblation ^{हव्यसूद} (PI)

^{हव्यसूद} (TS), ^{हव्यसूदन} (VS) mfn .

providing n परिकल्पनम् .

providing for daily wants कालनिर्वहः

province n मण्डलम् (rarely मण्डलः g अधर्चीदि and

f ई g गौरादि) Inscr, AVParis, M^h, etc — ग्रामशासनम्

Mn 7.114 — चक्रम् L — पीठम् (rarely पीठी) Pañc

— देशः R, Hit, Kathas, Vet — स्थानम् (स्थानः

Siddh) Nir, VarBrS — लोकः SBr — निर्गः L — विजयः

HParis .

the governor of a province विषयपति m Inscr a

great chief of a p. महामण्डलेश्वरः L own p. स्वान्तः Kam

peculiar p. विषयः (ifc f3A) MBh, Kāv, etc the prince

of a small p. मण्डलक राजन् m L p. of वर्गः VarBrS

relating to a p. माण्डलिक mf(ई)n Cat the ruler of a p.

माण्डलिन् m Sarvad ruling a p. माण्डलिक mf(ई)n Un 1.

106, Sch a woman's peculiar p. स्त्रीनिबन्धनम् W .

